

[Trafikministeren]

I december åbnes på strækningen mellem Ålborg og Frederikshavn den 3,5 km lange forlægnings vest om Dybvad.

I december åbnes endvidere den ca. 3 km lange forlægnings af hovedlandevejen øst om Nr. Søby på Fyn mellem Odense og Fåborg.

I 1988 forventes følgende nye hovedlande-
vejsstrækninger åbnet:

- En forlægnings af Fredericiagade i Vejle by på en 0,4 km lang strækning.
- En forlægnings mellem Varde og Holstebro på en 1,6 km lang strækning sydvest om Tarm.
- Ringvejen i Århus på strækningen fra Randersvej til Grenåvej.
- En forlægnings af en ca. 3,5 km lang strækning nordøst om Viborg på strækningen Randers-Viborg-Holstebro.
- Ombygning af toldstationen i Padborg forventes afsluttet i sommeren 1988.

Til cykelstier langs vore hovedlandeveje er der i 1987 anvendt 80 mio. kr., og der er åbnet 25 km nye cykelstier fordelt på 24 anlæg.

Med hensyn til det foreliggende lovforslag kan jeg oplyse, at forslaget har været forelagt Vejnævnet, der ikke har haft bemærkninger. I øvrigt skal jeg henvise til bemærkningerne til lovforslaget.

Til slut vil jeg gerne understrege, at de angivne anlægsprogrammer samt tidspunkterne for anlæggenes færdiggørelse er baseret på og afhængige af, at vi får de bevillinger, vi i dag forudsætter.

Hermed skal jeg anbefale lovforslaget til Tingets velvillige behandling.

Industriministeren (Nils Wilhjem):

Hermed tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om Dansk Internationalt Skibsregister.

(Lovforslag nr. L 110).

Forslag til lov om ændring af lov om skibes besætning.

(Lovforslag nr. L 111).

Forslag til lov om ændring af sønæringsloven.

(Lovforslag nr. L 112).

Forslag til lov om ændring af sømandsloven.

(Lovforslag nr. L 113).

Forslag til lov om uddannelse af maskinmestre.

(Lovforslag nr. L 114).

Forslag til lov om statstilskud til godkendte maskinmesterskoler og værkstedsskoler.

(Lovforslag nr. L 115).

Denne lovpakke er en opfølgning af den redegørelse om den skibsfartspolitiske situation, som jeg afgav i Folketinget i oktober 1987 på grundlag af den hvidbog om skibsfartens konkurrencesituation, som var udarbejdet af Industriministeriet.

Jeg skal her kort gentage konklusionen af min redegørelse:

Den langvarige skibsfartskrise har i løbet af de sidste 10 år reduceret antallet af skibe med godt en tredjedel. Faldet i antallet af skibe har medført, at antallet af beskæftigede i handelsflåden er reduceret fra godt 17.000 til knap 10.000. Dette er især gået ud over dæksbesætningen.

Rederiernes bruttoindtjening, hvoraf der skal dækkes afskrivninger, renter og skat, er faldet betydeligt i 1980'erne. Bruttoindtjeningen udgjorde i 1985 2,8 mia. kr., hvilket langt fra kan dække forrentning af fremmedkapital på 15 mia. kr. samt afskrivning på skibenes kostpris, der andrager 31 mia. kr.

For at nedbringe omkostningerne har der været en stigende tendens til at overføre skibe til fremmed flag.

I min redegørelse nævnte jeg, at medens rederiernes anvendelse af fremmed flag i perioden 1982-85 har ligget konstant på ca. 10-12 pct. af den danskregistrerede handelsflåde, var der i løbet af 1986 sket en stigning til ca. 20 pct. Denne udvikling er yderligere accelereret, således at de »udflagede« skibe ved udgangen af oktober 1987 udgjorde 40 pct. af skibene under dansk flag. Målt i tonnage udgjorde de 38 pct. eller udtrykt i tal 198 skibe på 1,6 mio. BRT.

Der er således på det seneste sket en stærkt stigende udvikling i udflagningen, og hvis der ikke gribes ind med effektive og utraditionelle midler, må det forudses, at Danmark senest i 1990 vil have udspillet sin rolle som skibsfartsnation. Dette vil efter min mening være en højst ulykkelig situation. Ikke alene vil Danmark miste en meget betydelig valutaindtægt, men det vil også gå ud over beskæftigelsen og føre til, at landet mister et af de vigtigste grundlag for et højteknologierhverv, der er baseret på en omfattende knowhow opbygget gennem årtier.

Den foreliggende lovpakke må ses i lyset heraf.

[Industriministeren]

Jeg skal derefter komme med nogle bemærkninger til de enkelte lovforslag.

Forslag til lov om Dansk Internationalt Skibsregister.

Som nævnt i min skibsfartspolitiske redegørelse til Folketinget har visse vestlige skibsfartslande oprettet eller påtænkt at oprette internationale skibsregistre som en modvægt til »åbne registre« som f.eks. Liberias og Bahamas.

Sådanne registre er oprettet på Isle of Man og på en fransk ø i Det Indiske Ocean. Endvidere har Norge fra 1. juli 1987 etableret et internationalt register, og også Luxembourg har planer om at oprette et internationalt register.

Ifølge det foreliggende forslag oprettes der et dansk internationalt skibsregister ved siden af, men uafhængigt af det almindelige danske skibsregister.

Jeg skal her nævne de væsentligste elementer i forslaget.

For det første skal kun skibe, hvis ejer i henhold til søloven anses som dansk eller er et udenlandsk selskab, hvori danske personer eller selskaber har en betydelig kapitalandel og dermed en betydelig indflydelse i selskabet, kunne optages i Dansk Internationalt Skibsregister.

Formålet med at åbne registret også for visse udenlandske skibe er at muliggøre, at danske skibe, som gennem deltagelse i udenlandske selskaber er blevet overført til udenlandsk flag, men som stadig reelt disponeres af det danske rederi, kan tilbageføres til registret. Det er vanskeligt at fastsætte, hvor meget den danske andel i det udenlandske selskabs kapital skal andrage, idet dette bl.a. vil afhænge af selskabets stemmeretsregler og lignende, men jeg forudsætter, at kapitalandelen må udgøre mindst 20-25 pct.

Det er endvidere en forudsætning for optagelse, at skibet i overvejende grad går i udenrigs fart uden for et nærmere afgrænset område omkring Danmark, og at det ikke anvendes til transport af passagerer eller gods mellem danske havne.

Det andet afgørende element i forslaget er, at de gældende kollektive overenskomster om løn- og arbejdsforhold ikke finder anvendelse på skibe i Dansk Internationalt Skibsregister. Der må indgås nye kollektive overenskomster, som udtrykkeligt angiver, at de kun gælder for

beskæftigelse i skibe i Dansk Internationalt Skibsregister.

Sådanne kollektive aftaler, som indgås med danske faglige organisationer, vil kun omfatte personer, der har bopæl i Danmark, eller som i medfør af internationale forpligtelser er lige-stillet med danske statsborgere. På samme måde vil en kollektiv overenskomst, der er indgået med en udenlandsk organisation, alene omfatte personer, der er statsborgere i det land, hvori organisationen er hjemmehørende, men danske arbejdsretlige regler vil også finde anvendelse på sådanne kollektive overenskomster.

Jeg er opmærksom på, at disse regler betyder en nydannelse inden for det danske arbejdsretlige system, men jeg anser det for en nødvendighed, hvis loven overhovedet skal fungere, at rederierne får adgang til at afslutte særlige overenskomster for ansatte i skibe i Dansk Internationalt Skibsregister.

Dette bringer mig til et tredje moment, som ikke direkte henhører under dette lovforslag, men som har nøje sammenhæng med det.

Hvis et dansk skibsfarterhverv skal oprettholdes, er det nødvendigt at sikre, at rederiernes hyreudgifter kan nedsættes til et konkurrencedygtigt niveau. Dette må ses i sammenhæng med skatteforholdene, hvorfor der vil blive behov for, at skatteministeren fremsætter lovforslag om ændring af skattelovgivningen.

Jeg skal i øvrigt henvise til de til lovforslaget knyttede bemærkninger.

Forslag til lov om ændring af lov om skibes besætning.

Det væsentligste indhold af de foreslåede ændringer er, at de vejledende bemanningsskalaer ophæves, og at der tillægges danske sønæringsbeviser rettigheder i overensstemmelse med den internationale konvention om uddannelse af søfarende, om sønæring og om vagthold (STCW-konventionen). Dette indebærer, at visse skibsofficerer får tillagt yderligere rettigheder. Det gælder således personer med bevis som sætteskipper eller som styrmand af 3. grad, der får ret til at gøre tjeneste som henholdsvis fører og overstyrmand i skibe på op til 1.600 tons (mod nu 800 tons). Som nævnt i mine bemærkninger til lovforslaget om uddannelse af maskinmestre vil en skibsmaskinist af 1. eller 2. grad få ret til at gøre tjeneste i skibe med fremdrivningseffekt på under 3.000 kW.

[Industriministeren]

I konsekvens af det samtidig fremsatte lovforslag om Dansk Internationalt Skibsregister foreslås det endelig, at kravet om danske beviser for skibsofficerer og skibskokke bortfalder for personer ansat i skibe i dette register. I øvrigt gælder besætningsloven i fuld udstrækning for sådanne skibe.

Forslag til lov om ændring af sønæringsloven.

Det foreliggende forslag indeholder de konsekvensændringer, der er nødvendige som følge af de samtidig fremsatte lovforslag om uddannelse af maskinmestre og om ændring af lov om skibes besætning.

Endvidere er det for skibe i Dansk Internationalt Skibsregister i lovforslaget fastsat, at der ved påmønstring af dæks-, maskin- og enhedsmandskab i nordeuropæiske havne skal gælde samme regler som ved påmønstring i havne uden for dette område.

Forslag til lov om ændring af sømandsloven.

Efter de gældende regler afholder staten halvdelen af udgifterne ved hjemrejse for søfarende med bopæl her i landet, når de efter opsigelse fratræder tjenesten efter 6 måneders uafbrudt tjeneste på et dansk skib eller skibe tilhørende samme rederi.

Denne ordning foreslås ændret, således at staten i stedet for at deltage i hjemrejseudgifterne betaler halvdelen af udgifterne ved udrejse fra bopælen i Danmark til det sted i udlandet, hvor tjenesten i et dansk skib skal tiltrædes.

Da specielt officersbesætningen i danske skibe i henhold til gældende overenskomster har ret til at fratræde i udlandet efter en kortere periode end 6 måneder, i hvilke tilfælde statsrefusionsordningen ikke finder anvendelse, indebærer forslaget, at rederiernes udgifter formindskes og statens udgifter tilsvarende forøges.

Forslaget må ses som et led i bestræbelserne for at øge rederiernes konkurrenceevne og sikre danske søfarendes ansættelse i danske skibe.

Den anden del af forslaget går ud på, at der for søfarende, som antages til tjeneste i skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister, allerede inden tjenestens påbegyndelse kan aftales – kollektivt eller individuelt – en kontraktperiode på op til 12 måneder. For søfarende, der gør tjeneste i andre danske skibe, gælder fortsat, at de efter 6 måneders uafbrudt

tjeneste har ret til efter opsigelse at fratræde i en hvilken som helst havn.

Forslaget er en udløber af det samtidig fremsatte lovforslag om Dansk Internationalt Skibsregister, som har til formål at støtte dansk skibsfarts konkurrencemæssige stilling. Jeg vil dog gerne fremhæve, at de sociale beskyttelsesregler, som er indeholdt i sømandsloven, fuldt ud finder anvendelse på søfarende ansat i skibe, der er registreret i dette register.

Forslag til lov om uddannelse af maskinmestre.

Det foreliggende lovforslag går ud på en forbedring og effektivisering af maskinmesteruddannelsen, der skal sikre, at uddannelsen opfylder de nødvendige forudsætninger for stillinger såvel i land som til søs.

Den nuværende uddannelsesstruktur, der opererer med en opdeling i 3 særskilte eksaminer: maskinist-, maskinmester- og udvidet maskinmestereksamen, foreslås ændret, således at der indføres en sammenhængende treårig uddannelse, der afsluttes med maskinmestereksamen. Uddannelsesforløbet kan derved udnyttes mere hensigtsmæssigt med henblik på en løbende tilpasning af uddannelsen til de øgede krav, der følger af den teknologiske udvikling.

Der vil i mindre skibe være behov for maskinofficerer, som ikke nødvendigvis er i besiddelse af den højeste uddannelse. Med henblik herpå gives der efter forslaget den, der efter 1 års teoretisk uddannelse har bestået 1. årsprøve, adgang til at få udstedt et bevis herfor. På grundlag heraf kan der efter erhvervelse af den krævede sejltid udstedes sønæringsbevis som skibsmaskinist af 1. eller 2. grad, der giver adgang til at gøre tjeneste som maskinofficer i skibe med en fremdrivningseffekt på under 3.000 kW.

I lovforslaget er der naturligvis indeholdt en overgangsbestemmelse, der giver studerende, som har påbegyndt uddannelsen inden lovens ikrafttrædelse, adgang til at fortsætte uddannelsen og aflægge eksamen efter de nugældende regler.

Forslag til lov om statstilskud til godkendte maskinmesterskoler og værkstedsskoler.

Lovforslaget er en konsekvens af, at maskinmesteruddannelsen ved kgl. resolution af 15. december 1983 fra 1. januar 1984 blev overført fra Undervisningsministeriet til Industriministeriet.

[Industriministeren]

Det er fundet hensigtsmæssigt at udskille reglerne om statstilskud til en særlig lov for at pointere, at godkendelse af en skole ikke nødvendigvis giver adgang til tilskud, men bestemmelserne i lovforslaget svarer i øvrigt stort set til de gældende regler.

Jeg kan i øvrigt nævne, at Statens Skibstilsyn som et led i sin almindelige regelgennemgang er i færd med at gennemgå de regler for skibsbygning og udstyr m.v., som ud over internationale konventioner m.v. gælder for danske skibe.

I det omfang disse regler efter Skibstilsynets skøn kan ophæves eller eventuelt gives vejledende status, vil forslag herom i overensstemmelse med sædvanlig praksis blive forelagt erhvervets parter til drøftelse i Skibstilsynsrådet.

De nævnte lovforslag kan forekomme indgribende og til en vis grad ikke i overensstemmelse med traditionel dansk tankegang. Jeg anser dem imidlertid for absolut nødvendige. Gribes der ikke ind nu, vil vi om få år være i den situation, at Danmark står uden en egentlig handelsflåde – med de valutamæssige og beskæftigelsesmæssige konsekvenser, som dette indebærer.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale forslagene til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 241

Formanden:

Det som nr. 5 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. S 241), der er stillet af Kurt Frederiksen (FK) til arbejdsministeren, er taget tilbage.

Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *arbejdsministeren* af:

Kurt Frederiksen:

»Kan ministeren garantere, at Arbejdstilsynet på fuldt forsvarlig måde kan udføre sit arbejde efter de alvorlige nedskæringer, som alle-

rede er sket, og som yderligere vil ske, hvis regeringens forslag til finanslov for 1988 bliver vedtaget?»

Tilbagetagelsen er fejlagtigt tillige optaget i sp. 3081

Spm. nr. S 274

1) Til *justitsministeren* af:

Bjørn Elmquist (V):

»Vil ministeren søge den franske visumtvang over for Island, Norge og Sverige og andre ikke-EF-lande, der er medlemmer af Europarådet, ophævet snarest muligt?»

Skriftlig begrundelse

I efteråret 1986 besluttede den franske regering at indføre visumtvang for statsborgere fra en række europæiske lande, der som f.eks. Island, Norge og Sverige ikke er medlemmer af EF. Hensigten var at dæmme op for terrorhandling i Frankrig.

Den franske regering overtrådte imidlertid herved en europæisk konvention, der tillader statsborgere fra Europarådets medlemslande fri passage hen over grænserne, dvs. uden visum.

Disse restriktioner har vakt stor harme i de pågældende lande, dels på grund af de praktiske og økonomiske konsekvenser, dels fordi bl.a. de nævnte nordiske lande har følt en mistanke om at være udgangspunkt for terrorister rettet mod sig.

Spørgsmålet har ved flere lejligheder været rejst i Europarådets parlamentarikerforsamling, der på sit møde her i efteråret har besluttet i protest eventuelt at flytte sit mødested væk fra Strasbourg til et sted uden for Frankrig, hvis ikke den franske regering inden den 25. januar 1988 har ophævet denne visumtvang.

Som formand for EF's Ministerråd kan justitsministeren sætte sagen på dagsordenen for mødet i København den 9. december 1987 i den såkaldte TREVI-gruppe, hvor EF-landenes justitsministre skal drøfte bl.a. indsatsen mod terror.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

EF's ministre med ansvar for emigration har nedsat en arbejdsgruppe, der bl.a. har til opgave at se på mulighederne for at harmonisere

[Justitsministeren]

landenes visumpolitik. Justitsministeriet har under det danske formandskab i den forbindelse sørget for, at drøftelserne ikke alene har vedrørt et fællesområde for visumpligt, men også spørgsmålet om et fællesområde for visumfrihed.

Jeg kan helt aktuelt tilføje, at de nævnte EF-ministre med ansvar for emigration skal mødes i København på onsdag i næste uge, altså den 9. december. Her vil jeg som formand naturligvis sørge for, at aspektet med visumfrihed som del af en fælles visumpolitik får plads i drøftelserne.

Vedrørende Frankrigs stilling kan jeg oplyse, at Frankrig har ophævet visumkravet over for følgende personer, der deltager i Europarådets arbejde i Strasbourg: Medlemmer af den parlamentariske forsamling, dommere i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, medlemmer af Den Europæiske Menneskerettighedskommission, delegationsdeltagere fra medlemsstater eller observatører, herunder administrativt personale og internationale funktionærer.

Vedrørende stillingen til det af Frankrig i øvrigt fastholdte visumkrav skal jeg sige, at jeg på minisessionen i Åbo i sidste måned havde lejlighed til at orientere Nordisk Råds juridiske udvalg. Også her fremhævede jeg, at vi fra dansk side lægger vægt på, at der arbejdes for, at nordiske statsborgere kan indrejse visumfrit i alle EF-lande.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg takker ministeren for svaret. Jeg synes, der i det lå et løfte om, at der på mødet i næste uge vil blive gjort en indsats, og det vil jeg som sagt gerne takke ministeren for.

De indskrænkninger i restriktionerne for så vidt angår deltagelse i Europarådsmøderne kender jeg godt til, og det gør nordmænd, svenskere, østrigere og islændinge, som vi taler om, også, men jeg er ganske enig med dem, der har kritiseret disse delvise indskrænkninger i visumtvangen, for det er ikke bare et spørgsmål om at lette arbejdet for den pågældende organisation, men også om at leve op til gentagne erklæringer også fra fransk side om den europæiske ånd og behovet for et europæisk samarbejde og europæisk skæbnefællesskab. Og det kan ærlig talt virke lidt dobbeltmoralisk, hvis man udsteder sådanne fine erklæringer og det så ikke svarer til realiteten.

Jeg vil gerne stille det tillægsspørgsmål til ministeren, om han ikke er enig i følgende betragtninger: For det første er det i og for sig en uberettiget mistanke for at være udgangspunkt for terrorister og terrorvirksomhed, der rettes mod disse lande. Island, Sverige, Norge og Østrig er vel ikke mere end vi andre arnested for terrorvirksomhed, så er ministeren enig i, at dette er en uberettiget mistanke?

For det andet: Er det ikke klogt af hensyn til indsatsen også mod den internationale terrorisme, at de foranstaltninger, der sættes i værk, er så effektive som overhovedet muligt, og er en visumtvang som den, vi har her, efter ministerens opfattelse en effektiv foranstaltning?

Preben Møller Hansen (FK):

Dette her skal kun betragtes som et høflighedsspørgsmål. Er ministeren opmærksom på, at folk, der påmønstrer den danske handelsflådes skibe, der ligger i Frankrig, også skal have visum, hvis de har f.eks. skandinavisk oprindelse? Vil ministeren tage det op under de videre forhandlinger, så det kan blive ophævet?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg vil gerne takke hr. Preben Møller Hansen for oplysningen. Det er da ganske rigtigt, at det gør forholdene endnu værre efter det, vi ser her med hensyn til Frankrigs stilling. Jeg deler den opfattelse, som hr. Bjørn Elmquist gav udtryk for her, og som jeg jo også – det er vist for lige et år siden – havde lejlighed til i Strasbourg at høre af hr. Bjørn Elmquist på en udmærket måde gjorde gældende, nemlig at denne visumpligt, der blev indført af Frankrig, virker uheldigt over for det europæiske samarbejde.

Jeg mener også, at hr. Bjørn Elmquist har ret i, at det kan opfattes som en uberettiget mistanke, og jeg mener ikke, det er rimeligt over for de lande, som hr. Bjørn Elmquist nævnedes, at tale om, at der kan være mistanke i denne henseende.

Hvad angår effektiviteten, vil jeg gerne sige, at visumpligten i sig selv måske ikke er det mest effektive, når det gælder om at forhindre, at terrorister kommer ind i et land, men sammenkædet med andre foranstaltninger mener jeg det kan have en vis betydning. Men betydningen er jo nok noget større, for at sige det meget mildt, i forhold til en række andre lande. Jeg siger dette for at sige, at det, der arbejdes med inden for

[Justitsministeren]

TREVI-gruppen med emigrationsspørgsmål, jo også er, at man har visumpligt over for visse lande, hvor man måske ikke kan tale direkte om mistanke, men i hvert fald kan tale om, at det er et skridt, der kan være nødvendigt i bekæmpelsen af terrorismen.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil gerne endnu en gang takke ministeren for det klare svar og prøve lykken endnu en gang og se, om jeg også har gevinnet tredje gang.

Kan ministeren bekræfte, at den norske og den svenske justitsminister skal deltage på mødet her den 9. december 1987 i København i den såkaldte TREVI-gruppe?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det kan jeg. Der kommer fem lande til konsultationer over for den EM-gruppe, jeg talte om. Norge og Sverige har ikke tidligere været med, men kommer denne gang, hvad jeg er meget glad for, og de øvrige lande, der deltager, er Østrig, Canada og USA.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 276**2) Til justitsministeren af:****Jørgen Tved (FK):**

»Kan ministeren bekræfte det hændelsesforløb, som blev fremstillet på Centrum-Demokraternes landsmøde, om politiets meget langsomme efterforskning i sagen om mishandling af en ung mand, som i august blev indbragt til sygehuset i Frederikssund?«

Jørgen Tved (FK):

Jeg tror, det vakte megen opmærksomhed, da man på CD's landsmøde oplevede en af mødedeltagerne fortælle om en episode, der havde fundet sted, hvor nogle unge mennesker var trængt ind til hendes søn og havde mishandlet ham. Det, der var den egentlige hensigt med at beskrive episoden, var, at politiet havde optrådt uhyre langsommeligt i denne affære – ja, de havde faktisk optrådt på en måde, som om de ikke havde tid til at foretage en normal efterforskning. Jeg vil gerne vide, om den fremstilling, der blev givet på mødet, var korrekt.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg har tidligere haft lejlighed til over for Retsudvalget at besvare et spørgsmål, der minder meget om det, hr. Jørgen Tved stiller her i dag. Det er et svar, der er afgivet den 20. november 1987 på udvalgets spørgsmål nr. 87 af 16. november 1987. Redegørelsen kan hr. Jørgen Tved næppe være bekendt med som ikke-medlem af Retsudvalget, og jeg skal derfor oplyse, hvad svaret går ud på.

Det fremgår af svaret, at politiet handlede meget hurtigt og var til stede på det hospital, hvor den overfaldne var blevet bragt til, blot 7 minutter efter at politiet havde modtaget anmeldelsen om overfaldet. Sagen har herefter været genstand for efterforskning hos politiet. Politiets undersøgelse i denne sag har, som det jo ofte er tilfældet, været kompliceret af, at der var tale om tre mulige gerningsmænd, og der har været, hvad der jo også ofte er tilfældet, noget divergerende forklaringer til politiet med hensyn til, hvad der rent faktisk var foregået, og med hensyn til, hvilken rolle de forskellige sigtede personer har haft i denne forbindelse.

I øvrigt kan jeg oplyse, at politiets undersøgelser er afsluttet, og at der mod to af de tre sigtede er rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 4, jf. stk. 3.

Efter min vurdering er der ikke noget grundlag for at kritisere politiets behandling af den pågældende sag. Jeg mener, at man har handlet meget hurtigt, og at man har behandlet sagen korrekt derefter.

Jørgen Tved (FK):

Jeg vil gerne spørge justitsministeren, om man kunne tænke sig, at den overfaldne umiddelbart efter politiets ankomst, som jeg har forstået sker 7 minutter efter, at den pågældende er indlagt, var i en sådan tilstand, at han ikke var klar over, hvad han svarede politiet, at han var halvt bevidstløs, eller om der kunne tages lignende forhold i betragtning, som måske kunne indicere, at han ikke havde været ved fuld bevidsthed, da han afviste politiet.

Arne Melchior (CD):

Det svar, som justitsministeren så venligt gav her, har jo, som justitsministeren også oplyste, været givet skriftligt fra hans hånd tidligere og har været offentligt tilgængeligt og offentligt også meget vidt refereret. Derfor kan man vel

[Arne Melchior]

nok betragte dette spørgsmål som noget retorisk.

Men jeg vil i fortsættelse af det, når det nu er stillet, stille justitsministeren to små spørgsmål. Det ene er, om justitsministeren har forståelse for, at den taler, der fremlagde sagen på CD's landsmøde, ikke havde til hensigt at angribe politiets arbejdsmetode eller i det hele taget angribe politiet for noget som helst, men at motivet, som det udtrykkelig blev sagt, var dette, at taleren mente, at der var for lidt politi til rådighed til at kunne gribe ind.

Det andet spørgsmål er, om justitsministeren synes, at den person, hvis søn altså var blevet så groft overfaldet for nylig, var i en sådan situation, at det gør det rimeligt at give den pågældende kredit for den situation, hun var i, og at offentligheden burde have forstået det.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne stille justitsministeren det tillægs spørgsmål, om ministeren mener, at der er for lidt politi.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Til hr. Jørgen Tved skal jeg bare sige, at jeg efter de oplysninger, jeg har, mener, at den pågældende kunne svare på politiets spørgsmål. Men selvfølgelig må jeg tage det forbehold, at man efter et sådant overfald jo kan være så chokeret, at man ikke har samme mulighed for at overveje tingene som i andre situationer. Men jeg mener ikke, at den pågældende var i en sådan tilstand, at man kan sige, han ikke kunne tage stilling til politiets spørgsmål.

Til hr. Arne Melchior vil jeg gerne sige, at jeg selvfølgelig ikke kan give udtryk for, hvad den pågældende mener, men jeg må jo tage ordene efter pålydende, og det gik vel på flere ting, men det var heller ikke min opfattelse, at det var et angreb på politiet, der var det centrale i den sag. Det er vel en situation, som alle har forståelse for; hvis man har set en nær slægtning, i dette tilfælde en søn, der er blevet udsat for et overfald, så sætter det nogle følelser i gang, i dette tilfælde altså hos en mor, og det synes jeg da vi alle kan forstå.

Hvad angår det spørgsmål, hr. Bernhard Baunsgaard stillede, om vi har for lidt politi – nu ved jeg ikke, om det specielt var det sted, eller det var i almindelighed – vil jeg gerne sige, at jeg synes, politistyrken her i landet er i un-

derkanten i forhold til alle de kriminelle sager, der opstår.

Jørgen Tved (FK):

Jeg har vel så lov til at konstatere, at den helt konkrete sag som den blev fremstillet på CD's landsmøde, ikke kan bruges til at understøtte de krav, der normalt kommer fra CD om mere politi og mere »lov og orden«.

Bernhard Baunsgaard (RV):

I anledning af ministerens svar om, at politistyrken er i underkanten, vil jeg gerne spørge, om ministeren agter at bede om udvidelse af korpset, for så vil vi være venligt indstillet over for det.

I fortsættelse heraf vil jeg gerne spørge, hvorfor vi skulle diskutere så længe med ministeren sidste år for at få øgede bevillinger, så politiet kunne komme ud på gaden og slippe for at sidde og skrive på skrivemaskine.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Til hr. Jørgen Tved vil jeg gerne sige, at jeg ikke mener, denne sag kan begrunde, at man rejser krav om mere politi. Den er blevet behandlet af det politi, der er, på en korrekt måde, og der er ikke noget, der kan bevirke, at man kan sige, der skulle have været flere betjente. Det eneste, man kan sige i den forbindelse, er, at den, der undersøgte sagen, havde ferie på et eller andet tidspunkt. Det udsatte en afhøring, men det tror jeg under alle omstændigheder let ville kunne ske.

Jeg synes, hr. Bernhard Baunsgaards spørgsmål var ret vidtgående. Hr. Bernhard Baunsgaard ved jo, at vi får mere politi, fordi vi har tillægt en udvidelse af politiet i de følgende år. Det synes jeg er en god udvikling, også fordi der er grænser for, hvor mange man kan tage på én gang, hvis man skal have den rigtigt uddannede politistyrke.

Man kunne diskutere – men lad os gøre det en anden gang – om man skulle have begyndt noget før på den udvidelse af politiet, der har fundet sted. Det kunne have været rigtigt, men det er der jo ingen af os der har nogen særlig interesse i at se på nu.

Endelig stillede hr. Bernhard Baunsgaard et spørgsmål, der vel vedrører politiets kontorpersonale. Politiets kontorpersonale faldt ind under den generelle begrænsning, der skete i

[Justitsministeren]

staten. Jeg mener ikke, det medførte nogen for- sømmelse af politiopgaverne, fordi der samti- dig skete en udvidelse af de hjælpemidler, som kontorpersonalet har. Men jeg synes ikke rig- tig, dette spørgsmål vedrører det spørgsmål, der er på dagsordenen nu.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 278

3) Til *justitsministeren* af:

Jørgen Tved (FK):

»Med hvilken ret jagter politiet en familie fra Fyn med en lille pige på 3 år, som har kræft?«

Jørgen Tved (FK):

Jeg tror, at denne sag er almindelig kendt fra pressen. Et ulykkeligt forældrepar får konstateret, at deres pige lider af en ganske alvorlig sygdom, og ifølge loven og profeterne underretter lægen de sociale myndigheder i Odense, som straks iværksætter en større politijagt på foræl- drene og pigen. Jeg vil gerne have at vide, dels om der har været det rigtige grundlag for at iværksætte denne politijagt, dels om justitsmi- nisteren mener, at politiet skal medvirke ved den slags løsninger af sociale og dybt alvorlige menneskelige problemer som det, vi her har op- levet.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er rigtigt, som hr. Jørgen Tved siger, at den sag, der giver grundlag for spørgsmålet, er et tilfælde, hvor de sociale myndigheder i Odense har truffet bestemmelse om, at det på- gældende barn skal tvangsfjernes fra sine for- ældre med det formål at kunne blive undergivet den fornødne lægehjælp.

Afgørelsen er truffet i medfør af bestemmel- serne i bistandsloven. Det er bistandslovens § 126, stk. 4, hvorefter det sociale udvalg om for- nødent kan forlange bistand af politiet til gen- nemførelse af en afgørelse, som er truffet uden samtykke fra forældremyndighedens indeha- ver, om hjælpeforanstaltninger til et mindre- årigt barn.

Som loven er formuleret, har politiet pligt til at medvirke til gennemførelsen af afgørelsen. Det tilkommer altså hverken politiet eller mig at vurdere rimeligheden af den afgørelse, som er truffet af de sociale myndigheder. Sådan er bistandsloven ikke bygget op.

Det er jo hjælpeforanstaltninger, som man også ser andre steder, hvor man, når myndighe- derne har truffet den beslutning, de er beretti- get til, kan henvende sig til politiet. Der sker ingen selvstændig prøvelse hos politiet. Derimod kan afgørelsen jo indankes for andre myndig- heder. Men det er noget, der alene vedrører de sociale forhold.

Jørgen Tved (FK):

Jeg er naturligvis bekendt med, hvordan lo- ven er affattet, men jeg er måske ikke helt enig med ministeren i, hvordan den tolkes. Der er ikke her tale om et barn, som på nogen måde er mishandlet eller har lidt overlast, eller som man på anden måde kunne sige at forældrene ikke tog fuldt hånd om.

Der står efter min opfattelse heller ikke noget i loven om, at der skal anføres en ganske be- stemt behandling i det pågældende tilfælde. Forældrene havde jo oplyst, at de ville have lov at tænke sig om, efter at denne alvorlige syg- dom var konstateret, og de havde også angivet en anden behandling, som måske ikke er den normale, men der blev ikke mulighed for dem til at forsøge en anden behandling, før klapjag- ten gik ind.

Jeg vil gerne vide, om ministeren mener, at loven skal bruges, som den er blevet brugt i de- te tilfælde, altså at man helt skal se bort fra de menneskelige følelser og den menneskelighed, der bør være, når man skal praktisere noget så omtåligt som tvangsfjernelser af børn.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil først erklære mig enig med ministeren i, at det ikke er politiet, der har handlet galt i denne sag. Efter min mening er det socialfor- valtningen i Odense, der har handlet med hovedet under armen.

Jeg vil bede ministeren give nogle oplysning- er om lægers ret eller mulighed for medvirken til at lade et barn tvangsfjerne eller tvangsbe- handle og om forældrenes retlige mulighed for at imødegå en tvangsfjernelse og tvangsbe- handling af deres barn, foranlediget af en læge.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg tror ikke, man siger for meget, når man kalder dette her for en ulykkelig sag. Og selv om mange af os måske kun har kendskab til sel- ve sagen fra pressen, kan der næppe være tvivl

[Bjørn Elmquist]

om, at det er ganske ubehageligt. Jeg vil erklære mig enig med ministeren i det formelle, for der kan næppe være tvivl om, at dette er en beslutning truffet af en politisk myndighed så at sige, som derefter inden for lovens rammer beder politiet om bistand. Formelt set er der slet ingen tvivl om, at jeg må give ministeren ret i hans udlægning af loven. Jeg forstår også godt ministerens eventuelle ubehag ved eller forsigtighed med at kritisere lovbestemmelser, som ligger under andre ministre. Men jeg gad nok vide, om ministeren alligevel ikke ud fra en personlig betragtning ville erklære sig enig i, at det er en ganske ubehagelig situation for politiet at komme ud for sådan en anmodning om at jage et forældreægtepar under de vilkår. Jeg tror, en sådan tilkendegivelse fra ministerens side ville hjælpe mange politifolk også i det daglige arbejde.

Formanden:

Jeg opfatter den sidste del af formuleringen som et spørgsmål til ministeren.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Til hr. Jørgen Tved vil jeg sige, at jeg ikke er i tvivl om, at min fortolkning er den rigtige. Det gælder ikke bare sager af den karakter. Men lad os lige tage et helt andet sagsområde, der blev drøftet meget for et par år siden, nemlig fogedsagerne i forbindelse med tankstationerne. Der havde politiet også en pligt til at medvirke. Og hvis politiet skulle foretage en bedømmelse af sagernes indhold, opståen og lign., ville der være en række sager her i landet af den karakter, hvor politiet ikke kunne komme til at handle så hurtigt, som det er nødvendigt.

Det har vel også været meningen med bistandsloven. Det er foreskrevet i bistandsloven, at formanden for det sociale udvalg i visse tilfælde, når noget haster stærkt, kan træffe en bestemmelse og rekvirere politiet. Jeg er ikke i tvivl om min fortolknings rigtighed, men om loven skal ændres på det punkt, er et spørgsmål, som jeg ikke skal tage stilling til på dette tidspunkt.

Jeg vil gerne sige følgende til fru Pia Kjærsgaard: Da sagen kan ankes til Ankenævnet – det er jo beskrevet i bistandsloven – synes jeg ikke, det ville ikke være rigtigt, at jeg besvarer et spørgsmål om, hvorvidt læger i det pågældende tilfælde kan have ret til at kræve, at man

skal bruge myndighederne til at få det pågældende barn ind til undersøgelse, evt. behandling.

Det er jo et uhyre svært spørgsmål. Og jeg kender ikke tilstrækkeligt til den konkrete sag – det er jo heller ikke rigtig min opgave – til, at jeg kan sige, om det har været berettiget fra lægernes side i dette tilfælde. Der er selvfølgelig en grænse for, hvor stærkt læger og hospitaler kan gribe ind i forhold til forældremyndigheden, og sådan bør det også være. Men jeg kan ikke sige, om den er overskredet i det konkrete tilfælde.

I øvrigt er jeg ganske enig med hr. Bjørn Elmquist i, at sager af den art er ulykkelige, og at der derfor bør være tilbageholdenhed i disse tilfælde, inden man bruger alt for drastiske fremgangsmåder. Endelig må vi jo alle sammen håbe på, at det, der er sket i de sidste dage, bevirker, at det lille barn kan blive helbredt.

Jørgen Tved (FK):

Jeg vil gerne takke ministeren især for de sidste bemærkninger, som jeg opfatter som meget positive. Men jeg vil alligevel anholde, at der henvises til ankemulighederne i den pågældende sag, for det var der hverken tid til eller mulighed, for, eftersom jagten blev sat ind umiddelbart efter, at sygdommen var konstateret. Det drejede sig om ganske få timer, og der var ingen, der gjorde forældrene opmærksom på ankemuligheder, derfor havde de ingen fysiske muligheder for at føre en anke igennem.

Pia Kjærsgaard (FP):

Det, vi står over for nu, er, som det er blevet fremført så mange gange, en ulykkelig sag og åbenbart også en sag, der haster over for forældrene og barnet. Derfor synes jeg ikke, det er rimeligt, at ministeren henviser til en ankemulighed, som vi i hvert fald godt ved vil tage meget, meget lang tid, og som derfor ikke løser problemerne her og nu.

Men så vil jeg godt spørge ministeren: Har Idas forældre begået noget strafbart ved at undlade at følge lægernes råd? Og for nu ikke at skulle spørge igen, hvis ministeren er enig med mig i, at det har de ikke, vil jeg godt spørge: Hvad jagtes de så for?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg vil gerne sige både til fru Pia Kjærsgaard

[Justitsministeren]

og til hr. Jørgen Tved, at det, jeg sagde om ankemuligheden, alene gik på det uheldige i, at jeg begynder, om jeg så må sige, at afsige en slags dom i en sag, der er undergivet anke.

Jeg er fuldt ud bekendt med det, hr. Jørgen Tved sagde: at i en sag af denne karakter kan anken ikke nå at gribe ind over for det, man vil undgå, men det var altså heller ikke i den forbindelse, jeg påpegede ankemuligheden. Det, jeg mente, var, at når der eksisterer en ankemulighed i henhold til en lov, må man også give den myndighed, der skal bedømme anken, mulighed for at bedømme den uafhængigt, uden at jeg begynder at bedømme sagen.

Selvfølge kan jeg heller ikke fuldt ud bedømme, om Idas forældre har foretaget noget ukorrekt eller endda strafbart i denne sag. Det skal der meget til. Der er fortillælde, hvor man direkte har hindret et barn i at få den hjælp, som det skulle have, men om det er sådan i dette tilfælde, kan jeg slet ikke sige; jeg har jo ikke nogen mulighed for at bedømme de lægelige aspekter i sagen. Jeg vil imidlertid gerne besvare spørgsmålet sådan, at jeg bestemt ikke mener, at der foreligger den situation i dag, at de pågældende har gjort sig skyldige i noget strafbart.

Formanden:

Så er det hr. Erling Christensen. Jeg overså, at han bad om ordet før.

Erling Christensen (S):

Jeg vil godt spørge justitsministeren: Hvis socialrådmanden i Odense ikke havde hørt på den faglige vejledning, som han har fået af lægerne, og hvis han ikke havde grebet ind i medfør af bistandsloven, ville han så ikke modsat kunne have været anklaget for ikke at have grebet ind i den efter lægernes synspunkt livstruende situation, som den lille pige var i?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Som svar på hr. Erling Christensens spørgsmål må jeg sige, at det nu engang ikke er nogen let opgave, kommunalbestyrelserne har med hensyn til disse fjernelsessager. De har selvfølgelig den opgave at afveje – og deres udgangspunkt må altid være barnets tarv – om de kan lade forældremyndigheden række så langt, at de lader være med at gribe ind. Her tror jeg, at de, der sidder i det sociale udvalg, næsten altid

vil give forældremyndighedens indehaver, lad mig bruge udtrykket »en lang snor«, forstået på den måde, at det er forældrene, der bedst kan bedømme, hvad der er bedst for deres børn. På den anden side må der selvfølgelig heller ikke ske det, at man kommer i den situation, at et menneske dør, fordi det ikke kan få den nødvendige hjælp.

Helt klart kan jeg selvfølgelig ikke svare på spørgsmålet, for jeg har ikke haft adgang hverken til at se sagens akter eller til at tale med de pågældende, men jeg vil gerne med dette svar sige, at jeg synes, kommunalbestyrelserne har en meget, meget vanskelig opgave, når det drejer sig om børnefjernelsessager.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 256**4) Til fiskeriministeren af:****Gade (SF):**

»Hvor mange fiskerfartøjer har i de sidste år rigget om fra industrifiskeri til konsumfiskeri, og hvad agter ministeren at foretage for at nedbringe denne nye overkapacitet i konsumfiskeriet?«

Gade (SF):

Foruden den generelle overkapacitet i fiskerflåden er det efter min opfattelse det særlige pres, der er kommet på konsumflåden ved, at en række både, der tidligere har været industri- både, via køb eller på anden vis er blevet rigget om til konsum, der er et af problemerne. Det så vi også i sidste uge ved fiskernes markering af, at der er problemer i erhvervet, og det er på denne baggrund, jeg har stillet spørgsmålet.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Fiskerimønsteret i 1987 har været præget af et relativt stort pres på konsumfiskeriet og lave re aktivitet i industrifiskeriet. Det hænger sammen med, at priserne på industrifisk har været væsentlig lavere i 1987 end i 1986, hvilket har givet et incitament for de fartøjer, der fortrinsvis driver industrifiskeri, til at gå over i konsumfiskeriet. Denne udvikling er blevet forstærket af, at konsumfiskpriserne har ligget højere i 1987 end i 1986.

Det er vanskeligt at give præcise tal for omrigninger i den danske fiskerflåde, idet disse

[Fiskeriministeren]

sker løbende som følge af ændrede fangstmuligheder og prisrelationer.

Fiskeriministeriets oplysninger viser imidlertid, at der i 1986 var ca. 320 fartøjer, der drev et relativt stort industrifiskeri, defineret som landinger fra det enkelte fartøj, på i alt over 1.000 t. Denne gruppe er væsentlig mindre i 1987, idet den er reduceret med godt 15 pct., og disse fartøjer, der repræsenterer en stor fangstkapacitet, har i stedet i overvejende grad drevet konsumfiskeri.

Den generelle overkapacitet, som der i realiteten er tale om i den danske fiskerflåde, har jeg søgt modvirket allerede gennem den strukturlov, som blev vedtaget af Folketinget i april i år. Jeg søger nu denne indsats forstærket gennem det lovforslag, der er fremsat i sidste måned, og hvorefter støttemidlerne til ophør med fiskeri fremskyndes, og yderligere forstærket gennem den aftale, jeg har indgået med fiskerorganisationerne om, at der meget hurtigt trækkes en ret stor kapacitet ud af flåden.

Gade (SF):

Jeg skal takke for svaret, som jo illustrerer, at det, der var mit udgangspunkt, er rigtigt: at der er kommet en stærkt øget fangstkapacitet ind i konsumflåden direkte fra industriflåden.

Det, jeg ikke skal takke for, er ministerens svar med hensyn til, hvad han vil gøre ved det, for selve problemet med den del af kapacitetsdiskussionen forstod jeg at ministeren ingen løsning har på.

Gør ministeren sig ikke nogen overvejelser i retning af, at en industribåd, der f.eks. i forbindelse med dårlig økonomi kommer i forbindelse med Fiskeribanken, ikke både kan sælges videre og rigges om til konsum? Finder ministeren det i det hele taget rimeligt, at der, mens han har været minister, er sket en sådan udvikling til klar ugunst for konsumfiskeriet?

Jeg synes, det er lidt deprimerende at konstatere, at det eneste, ministeren kan svare, er, at der er fremsat nogle forslag, som vi behandler i Folketingets Fiskeriudvalg, men de giver jo ingen løsninger på dette problem.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Jeg vil godt gøre det klart for hr. Gade – det fremgår næsten af hans indlæg, at han ikke er helt klar over det – at det danske fiskeri er kendetegnet ved en høj grad af fleksibilitet. De for-

skellige fartøjer deltager i flere forskellige fiskerier i løbet af et år. Det er specielt karakteristisk for den danske fiskerflåde, at en stor del af fartøjerne i løbet af et år driver såvel industrifiskeri som konsumfiskeri.

Det vil normalt være fiskeforekomsterne og afsætningsmulighederne, der bestemmer omfanget af de forskellige fiskesæsoner og dermed også størrelsen af de enkelte fartøjers industri- og konsumfangst.

Men der har altså i løbet af 1987 dels været nogle industrifartøjer, der er holdt op med at fiske industrifisk og er gået over til i højere grad at fiske konsumfisk, dels i det hele taget været en rykning fra industrifiskeriet over mod konsumfiskeriet derved, at der er fiskerfartøjer, der i 1987 i ikke så lange perioder som tidligere har fisket industrifisk, men i stedet har fisket konsumfisk.

Når jeg taler om forskellige løsningsmuligheder, peger jeg dermed på, at der gennem de initiativer, der er taget og vil blive taget, ganske klart er lagt op til, at den overkapacitet, der er i konsumflåden, skal tages ud, og det er jo på den måde, vi kan løse de problemer, der er med hensyn til, at flådens kapacitet er for stor i forhold til fiskerimulighederne.

Gade (SF):

Jeg er godt klar over, at der er tale om et fleksibelt fiskeri. Det, jeg forstår af ministerens svar, er, at den løsning, ministeren kommer med her, skal fjerne overkapaciteten i konsumflåden. Det var det, ministeren sagde lige nu.

Ministeren sagde lige før, at konsumflåden er blevet presset af, at der er kommet flere både fra industrifiskeriet direkte ind i konsumflåden.

Det, jeg undrer mig over, er, at ministeren så ikke siger: Jamen så må vi da se på dem, der er kommet ind og har presset konsumflåden, for det er dér, vi må foretage reguleringerne, og ikke på konsumflåden generelt. Det er derfor, jeg spørger: Har ministeren slet ikke en politik, som vil prioritere den del af flåden, som er konsumflåde, en politik, som vil sørge for, at det er den rigtige del af flåden, der går ud? Man kunne jo overveje licensordninger for dele af industriflåden, hvis de skal have lov til at fiske konsum, så man har styr på dette.

Jeg vil spørge til sidst: Har ministeren overhovedet sikkerhed for, at det ikke bare fortsætter på denne måde?

Preben Møller Hansen (FK):

Har ministeren gjort sig nogen overvejelser over, og kan han komme med nogle konkrete tal for, hvad det vil koste den danske skatteyder, såfremt man ophugger en del af konsumflåden, idet man må forvente, at det medfører øget arbejdsløshed? Vi er selvfølgelig interesserede i at vide, hvad det vil koste det danske samfund.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Jeg vil først sige til hr. Gade, at den overkapacitet i konsumflåden, som jeg taler om, består af industrifartøjer. Jeg taler netop om, at der er kommet nogle industrifartøjer ind, som er begyndt at fiske konsum i højere grad, hvorved konsumkvoterne er blevet presset, og vi må ikke mindst prøve at se på, hvad vi kan gøre for at løse det problem. Det er bl.a. derfor, jeg med fiskeriorganisationerne har aftalt, at jeg skal forsøge i Folketinget at få en ordening igennem, hvorved vi gør det meget tillokkende for større industrifartøjer at trække sig ud af flåden meget hurtigt, helst inden Østersøtorskehøjsæsonen starter, og det er da i høj grad en løsning, som jeg mener klarer det problem, som er meget centralt i dansk fiskeri.

I øvrigt vil jeg godt gøre opmærksom på vedrørende Fiskeribanken, som jeg ikke nåede at komme ind på før, at det er Fiskeribankens pligt at sælge overtagne panter bedst muligt, og det er det svar, der kan gives på det spørgsmål vedrørende Fiskeribanken, som hr. Gade stillede.

Så skal jeg sige kort til hr. Preben Møller Hansen, at hvis jeg forstod hans spørgsmål ret, gik det ud på, hvor meget det koster at fjerne overkapaciteten i den samlede danske fiskerflåde, og jeg mener, at det koster det, som jeg har stillet forslag om: ca. 300 mio. kr., hvoraf halvdelen betales af den danske statskasse og den anden halvdel af EF.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Jeg skal foreløbig forbigå de som nr. 5, 6, 7 og 8 opførte spørgsmål.

Spm. nr. S 243

9) Til statsministeren af:

Berlau (FK):

»Vil regeringen fremsende en hilsen til ANC's jubilæumskongres, der finder sted i Tanzania den 1.-4. december 1987?«

Berlau (FK):

ANC afvikler i disse dage i Arusha en festlig holdelse og markering af sit 75-års-jubilæum. Der deltager en række kendte personligheder både fra det offentlige og fra det politiske liv i denne konference, folk fra fagbevægelse og fra antiapartheidbevægelse, statsoverhoveder og andre.

Mit spørgsmål er: Ønsker den danske regering ikke i en situation som denne at markere, at der i Danmark er et overvejende flertal, som er modstander af apartheidregimet i Sydafrika, ved at sende en hilsen til ANC som den samlende organisation i Sydafrika, der kæmper for at ændre på forholdene i Sydafrika?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Nu fremgår det ikke af programmet, at der skulle være tale om en jubilæumskonference, som spørgeren siger, men det er i og for sig også underordnet. Organisationen holdt i øvrigt sit 75-års-jubilæum her i København så sent som i januar, og ved den lejlighed talte undervisningsministeren til deltagerne på den danske regerings vegne.

Jeg kan oplyse, at den danske ambassadør vil repræsentere regeringen på konferencen denne gang, og der er i øvrigt også tale om, at Danmark har ydet finansiel støtte til afholdelse af konferencen. På denne baggrund synes vi ikke rigtig, det passer ind i billedet, hvis vi også skulle sende et telegram.

Berlau (FK):

Jeg havde nu ikke forestillet mig, at statsministeren skulle have fat i telefonvæsenet for at få afsendt et telegram eller ofre porto el. lign. på noget sådant. Det, jeg nærmest havde forestillet mig, var, at den danske ambassadør på vegne af den danske regering i sin tale dernede ville hilse ANC i anledning af jubilæet.

Jeg er fuldstændig bekendt med det lokale arrangement, der blev afholdt i København, og hvor undervisningsministeren holdt en tale på vegne af den danske regering. Jeg havde den fornøjelse at lytte ved den lejlighed.

[Berlau]

Men her drejer det sig om noget helt andet, og når jeg nævner det, skyldes det, at jeg tidligere har deltaget i internationale forsamlinger, hvor den danske regering også har været repræsenteret, men uden at tage ordet, og uden at man har sørget for, at de øvrige deltagere blev bekendt med, at der i Danmark er en overvejende stemning til fordel for ANC og et ønske om afvikling af apartheidregimet.

Jeg har personligt deltaget i en række konferencer, hvor topembedsmænd og andre har deltaget på ambassadørplan, uden at Danmark har markeret sig med tilstrækkelig tydelighed. Det ser jeg imidlertid meget gerne ske i dette tilfælde.

Jeg er selv medlem af en organisation, som er repræsenteret ved ikke mindre end to repræsentanter dernede, så hvis det er et spørgsmål om manglende kommunikation, vil disse repræsentanter for vort parti da meget gerne overbringe en hilsen på vegne af regeringen.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det er da godt, at jeg tør slå fast, at Danmarks, Folketingets og den danske regerings holdning til og syn på spørgsmålet om apartheid er overordentlig kendt, både i kredsen af afrikanske lande og i resten af verden.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Jeg skal endnu en gang fravige rækkefølgen og nu tage det spørgsmål, der er opført som nr. 8, et spørgsmål stillet til udenrigsministeren af Preben Møller Hansen.

Spm. nr. S 237

8) Til *udenrigsministeren* af:

Preben Møller Hansen (FK):

»Vil udenrigsministeren omgående rejse til Jugoslavien og yde sit bedste for at sikre løsladelsen af og retten til at rejse hjem til Danmark til eventuel videre afsoning for den danske chauffør Vagn Pedersen, der er dømt i forbindelse med en færdselsulykke, og vil dette eventuelt blive søgt gennemført mod en kaution af samme størrelse som den, der blev stillet til rådighed ved frikøbet af spiondømte danskere i Polen?«

Preben Møller Hansen (FK):

Vi har i denne sal meget indgående diskuteret turisternes adfærd rundt omkring i verden, og der var især to turister, der optog sindene overordentlig meget i dette Ting, nemlig de to turister, der af uforklarlige årsager blev buret inde i Polen. Den polske regering påstod, at der var tale om spionage, men vores udenrigsminister påstod, at der var tale om turister.

I forbindelse med denne diskussion kom det frem, at den danske regering var overordentlig villig til at indbetale 3,5 mio. kr. for at få disse turister bragt hjem til Danmark. I samme forbindelse kom det frem, at der havde siddet en sømand i tre måneder i et polsk fængsel, som de danske myndigheder end ikke havde beskæftiget sig med. Dette beklagede udenrigsministeren meget, idet han sagde, at man fra Udenrigsministeriets side altid var opmærksom på danskere, der var fængslet i udlandet.

Der sidder en dansker, der hedder Vagn Pedersen, i Jugoslavien, og vi vil gerne høre, om man fra Udenrigsministeriets side vil udfolde de samme anstrengelser, om udenrigsministeren eventuelt vil rejse derned og betale 3,5 mio. kr. for at få denne chauffør bragt hjem til Danmark.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg skal meget gerne besvare det spørgsmål, hr. Preben Møller Hansen har stillet, og som ikke har voldsomt meget at gøre med de bemærkninger, vi lige har hørt. Jeg går i øvrigt ud fra, at spørgsmålet vedrører vognmand Vagn Christensen og ikke, som anført og sagt her, chauffør Vagn Pedersen.

Det er en ulykkelig sag, og vi gør fra udenrigstjenestens side alt, hvad vi overhovedet kan, for at hjælpe.

Det spørgsmål, hr. Preben Møller Hansen stiller her, om man kan sikre en løsladelse ved hjælp af kaution, har jeg allerede svaret på, idet jeg har besvaret et skriftligt spørgsmål fra fru Pia Kjærsgaard den 30. oktober, hvor jeg bl.a. gør opmærksom på, at efter jugoslavisk ret er der ikke mulighed for løsladelse mod kaution i sager, der vedrører trafikulykker med dødsopfre til følge. Vi kan altså ikke gå den vej.

Så er der kun én vej tilbage, nemlig at forsøge at sikre benådning, og her har vi gjort ganske meget. Jeg har selv nævnt spørgsmålet direkte over for Jugoslaviens præsident, vi har sendt en

[Udenrigsministeren]

ansøgning om benådning, og for få dage siden har vi haft en ambassadør i særlig mission, som det hedder, i Jugoslavien, som har henvendt sig direkte til præsidenten for Den Socialistiske Republik Serbien og har afleveret et brev fra mig til præsidenten, hvori vi fører vore synspunkter frem og opfordrer til benådning. Præsidentskabet i Serbien har lovet at tage de synspunkter i betragtning, når det i den nærmeste fremtid skal vurdere spørgsmålet om, hvorvidt en benådningsansøgning kan imødekommes.

Jeg kan i øvrigt sige, at det er anden gang, den pågældende ambassadør i særlig mission fra udenrigstjenesten i København henvender sig direkte til de jugoslaviske myndigheder i denne sag. Første gang var i begyndelsen af august.

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg takker naturligvis for denne redegørelse, hvoraf jeg forstod, at man gør sig de yderste anstrengelser for at få den pågældende hjem, og det er vi tilfredse med.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 241

Formanden:

Det som nr. 5 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. S 241), der er stillet af Kurt Frederiksen (FK) til arbejdsministeren, er taget tilbage. Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, var sålydende:

5) Til *arbejdsministeren* (23/11 87) af:

Kurt Frederiksen (FK):

»Kan ministeren garantere, at Arbejdstilsynet på fuldt forsvarlig måde kan udføre sit arbejde efter de alvorlige nedskæringer, som allerede er sket, og som yderligere vil ske, hvis regeringens forslag til finanslov for 1988 bliver vedtaget?«

Spm. nr. S 272

6) Til *industriministeren* af:

Jørn Jespersen (SF):

»Mener ministeren, at det er muligt at gennemføre et konkurrenceretligt tilsyn med prisdannelsen på grundlag af monopollovens § 12,

stk. 5, således som paragraffen blev ændret i 1983?«

Industriministeren (Nils Wilhjem):

Svaret på det stillede spørgsmål er et klart ja, men jeg går ud fra, at spørgeren gerne vil have, at jeg begrundet det, så det skal jeg prøve på.

Folketinget gennemførte i 1983 med et bredt flertal en ændring af monopolloven. Formålet med lovændringen var at sikre, at Monopoltilsynet i videre omfang tog hensyn til forholdene i forsknings- og udviklingstunge produktionsområder, ikke mindst i medicinalindustrien.

Som det fremgår af forarbejderne, indebærer lovændringen, at lægemiddelvirksomhedernes forskningsomkostninger kan inddækkes af de præparater, der kan bære udgifterne, og på de markeder, hvor konkurrencen gør det muligt. Medicinalindustrien kendetegnes nemlig af to specielle forhold. For det første er forskningsomkostningerne langt større end i andre brancher, og for det andet falder størstedelen af omsætningen på ganske få produkter. Hvis forskningsudgifterne skal dækkes gennem indtjeningen, må priserne på disse forholdsvis få succesrige præparater derfor belastes med omkostninger, der stammer fra andre præparater, og virksomhedens grundforskningsomkostninger.

Lovændringen fik derfor helt bevidst til følge, at Monopoltilsynet for så vidt angår den forskende lægemiddelindustri vanskeligt kan kontrollere prisen på det enkelte præparat. Derimod er der hjemmel i monopolloven til at foretage indgreb over for prisfastsættelsen i virksomheden, hvis den samlede indtjening må bedømmes som urimelig.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi har et højt prisniveau for lægemidler her i landet. Det er imidlertid karakteristisk, at de lande, som har en betydelig medicinalindustri, også har et højere prisniveau end de lande, som hovedsagelig importerer lægemidler. Som nævnt koster det mange penge at udvikle nye lægemidler, og har man en væsentlig medicinalindustri, må man tage hensyn hertil i priskontrollen. Det skyldes også, at udenlandske priskontrolmyndigheder i høj grad bygger på priser på præparater i hjemlandet.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er glad for, at industriministeren i det

[Jørn Jespersen]

mindste erkender, at der er et højt prisniveau for medicinalvarer i Danmark. Jeg er derimod noget forundret over, at ministeren kan sige meget klart ja til spørgsmålet om, hvorvidt den nuværende formulering i monopolloven giver mulighed for et konkurrenceretligt tilsyn med priserne. Der kom en betænkning sidste år, betænkning nr. 1075, fra et sagkyndigt udvalg, som Industriministeriet havde nedsat, og i den hedder det:

»Erfaringen med den ny bestemmelse i monopollovens § 12, stk. 5, tyder ikke på, at det er muligt at gennemføre et konkurrenceretligt tilsyn med prisdannelsen på dette grundlag.«

Jeg vil godt spørge ministeren, hvilke oplysninger han har, som gør, at denne betænkning og dens forfattere har vurderet forkert på dette punkt. Jeg vil også godt spørge, om det ikke er sådan, at der er nogle patentrettigheder vedrørende nye medicinalvarer, som gør, at man har mulighed for at få en indtjening, der modsvarer de forskningsudgifter, man har haft til de nye præparater. Og endelig vil jeg spørge om, hvilke indgreb ministeren er bekendt med at Monopoltilsynet rent faktisk har foretaget over for prisdannelsen på medicinalvarer, når nu det er så klart, at der faktisk er et grundlag for at foretage disse indgreb.

Industriministeren (Nils Wilhjem):

Til spørgeren vil jeg gerne sige, at for så vidt angår det første spørgsmål har jeg ingen mulighed for ud fra et løsevet stykke af en betænkning at give et fyldestgørende svar på dette. Men lad mig præcisere, at det, det drejer sig om for så vidt angår kontrollen med prisfastsættelsen på dette område, alene er spørgsmålet om, hvorvidt man skal se på det enkelte præparat eller man skal se på virksomheden som helhed. Her har et stort flertal i Folketinget ved lovændringen i 1983 altså klart besluttet, at det er den samlede virksomhed og dermed den samlede indtjening i virksomheden, som er afgørende for, om der er tale om urimelige avancer eller ikke urimelige avancer. Det er altså et andet princip end det, som går ud på at vurdere indtjeningen på det enkelte præparat. Det beder jeg spørgeren om at have for øje.

Med hensyn til patentrettighederne vil jeg sige, at de naturligvis også skal ses i sammenhæng med den samlede indtjening i virksomheden, som skal ligge inden for nogle rammer,

som tilfredsstillende kravene vedrørende avanceforholdene, jf. monopolloven.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg vil godt sige til industriministeren, at jeg har overhovedet ikke beskæftiget mig med, hvorvidt tilsynet vedrører det enkelte produkt eller virksomhedens samlede indtjening. Jeg har henvist til, at man i betænkningen fra Industriministeriet klart siger – og det gælder også den samlede indtjening – at der ikke er mulighed for at udøve et tilsyn på det grundlag, som Folketingets flertal imod SF's advarsler indførte i 1983. Og jeg spørger igen: Hvilke oplysninger har ministeren, som gør, at han må mene, at denne udtalelse fra det sagkyndige udvalg ikke står til troende? Ministeren og ministeriet har haft over et år til at finde argumenterne. Hvordan lyder argumenterne?

Jeg vil yderligere spørge: Hvilke indgreb er ministeren bekendt med at Monopoltilsynet rent faktisk har foretaget? Og lad os så bare se på den samlede indtjening i de enkelte virksomheder og se bort fra de enkelte præparater. Hvilke indgreb har Monopoltilsynet rent faktisk foretaget over for prisdannelsen på medicinalområdet?

Industriministeren (Nils Wilhjem):

Jeg vil bare sige, at det er min klare overbevisning, at den udformning, som loven har fået, giver monopolmyndighederne mulighed for at få det fornødne indseende til sikring af, at der ikke er tale om urimelige prisdannelser på området.

Lad mig sige med hensyn til spørgsmålet om, hvilke indgreb Monopoltilsynet har foretaget, at det er jeg ikke i stand til at svare på på nuværende tidspunkt, men hvis der stilles et skriftligt spørgsmål, vil jeg naturligvis være villig til at redegøre for det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 277

7) Til *undervisnings- og forskningsministeren* af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Er det i overensstemmelse med regeringens målsætning om en øget uddannelsesindsats, at der i øjeblikket i flere amter planlægges drastiske nedskæringer på voksenuddannelserne?«

[Holger K. Nielsen]

Skriftlig begrundelse

Ifølge dagbladet Information den 26. november 1987 planlægges der i øjeblikket drastiske nedskæringer på voksenuddannelsesområdet i flere amter.

I Københavns Amt planlægges nedlæggelse af 90 hold på enkeltfagskurserne, samtidig med at klassekvotienterne sættes i vejret. Der planlægges en nedskæring af indvandrerundervisningen samt fjernelse af et tværfagligt forsøg mellem SiD og Kvindeligt Arbejderforbund, som på længere sigt skulle være et led i en BFU-ordning.

Tilsvarende vil der være meget store nedskæringer i Århus Amt, hvor der ifølge Information skal spares 10 mio. kr. – med det resultat, at der næste år kun kan oprettes 80–90 hold mod de nuværende 215 hold.

Nedskæringerne får ikke mindst konsekvenser for de uddannelsesmæssigt svageste grupper, for hvem en markant uddannelsesindsats er en nødvendig forudsætning for at klare udfordringerne i fremtidens samfund.

Regeringen har ved flere lejligheder påpeget det vigtige i at styrke uddannelserne i forbindelse med de hastige ændringer, som finder sted i samfundet – senest i statsministerens tale. Det forekommer derfor absurd, at amterne – bl.a. på grund af den stramme økonomi, som regeringen har skabt – foretager nedskæringer, som står i et skrigende modsætningsforhold til regeringens politik.

Holger K. Nielsen (SF):

De fleste er enige i, at vi skal satse på uddannelse, hvis vi skal ud af den suppedas, vi befinder os i i øjeblikket, og i, at det er nødvendigt for at klare de enorme udfordringer, som fremtidens samfund stiller os over for. Dette gælder også regeringen.

Det er derfor dybt beskæmmende, at der i flere amter – i første række på grund af regeringens nedskæringer over for kommuner og amter – forberedes store nedskæringer i voksenuddannelserne, især på enkeltfagskurserne, som netop er den uddannelsesform, der kan tage højde for de ovennævnte problemer.

I Københavns Amt planlægges store nedskæringer og ligeledes i Århus Amt. Nedskæringerne skal ses i sammenhæng med, at der i de senere år er sket en betragtelig stigning i tilgangen til disse kurser. Det er ikke mindst fa-

talt, at der f.eks. i Københavns Amt fjernes meget vigtige forsøgsprojekter, som i særlig grad er rettet mod arbejdsløse kvinder. Det er derfor vigtigt at få et klart svar fra regeringen på, om man er enig i den politik, der her føres.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Det er rigtigt, at der kan være en sammenhæng mellem et lands udvikling økonomisk set og så dets uddannelsesniveau. Sammenhængen er imidlertid ikke helt så klar, som hr. Holger K. Nielsen giver udtryk for. Der er nogle uddannelsesaktiviteter, som har stor betydning, der er andre, som ikke har nogen betydning, og så er der nogle, som har negativ betydning. Det kan man altså ikke sige noget generelt om.

Det afgørende i denne forbindelse er, at borgerne får de uddannelses tilbud, som de ifølge loven har krav på. Vi skal ikke måle amtskommunernes service efter, hvor mange hold der udbydes, men efter, hvor mange valgmuligheder – reelle valgmuligheder – den enkelte borger har. En amtskommune kan altså vælge at køre med meget store hold eller med meget små hold inden for de rammer, der er sat, og som har været drøftet grundigt her i Folketinget. Amtskommunerne kan også vælge at samarbejde om udbud af visse hold; det er tilladt.

Hvad angår den konkrete sag i Århus – og nu forstår jeg, at også Københavns Amt bliver bragt ind i billedet – er ministeriet ikke færdigt med undersøgelsen af den, men det siger sig selv, at når vi her i spørgetiden bliver bedt om at studere nærmere, om loven overholdes i de nævnte amter, er det vores opgave at gå tingene efter, og hvis loven ikke bliver overholdt, vil vi naturligvis skride ind.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil godt spørge ministeren, om det sidste kan tages som et tilsagn om, at ministeren straks vil redegøre over for Folketingets Uddannelsesudvalg for, hvorvidt loven er overholdt i de pågældende amter, når ministeriets undersøgelse er tilendebragt.

Derudover synes jeg, det var nogle lidt mærkelige betragtninger, ministeren havde om uddannelse: Nogle uddannelser har stor betydning, andre mindre betydning og andre igen negativ betydning. Det synes jeg var en helt ny pædagogisk og analyse-mæssig tilgang til ud-

[Holger K. Nielsen]

dannelse, men jeg vil godt spørge: Mener ministeren, at eksempelvis enkeltfagskurserne er omfattet af betegnelsen negativ betydning eller mindre betydning, eller mener ministeren, at enkeltfagskurserne rent faktisk har en meget positiv betydning i forhold til de mange problemer, vi står over for, ikke mindst i forhold til de mange arbejdsløse, især arbejdsløse kvinder, som går på disse enkeltfagskurser, som i øjeblikket bliver skåret væk i forskellige amter? Der er f.eks. et samarbejde mellem Kvindeligt Arbejderforbund, Specialarbejderforbundet, enkeltfagskurserne og Vestegnens Specialarbejderskole om nogle meget vigtige forsøgsprojekter, der skal få uddannelse i gang for grupper, som er underprivilegerede med hensyn til uddannelse, og som i langt højere grad end i øjeblikket skal ind på arbejdsmarkedet. Mener ministeren virkelig, at der i dette tilfælde er tale om en mindre eller en negativ betydning?

Vil det ikke i forlængelse heraf være muligt for ministeren at give en klar vurdering af, om han finder det rimeligt, at amterne – især Københavns Amt og Århus Amt – foretager disse nedskæringer?

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Det glæder mig, at spørgeren bed mærke i min indledning, for den fremsatte jeg med stor overbevisning, og jeg vil meget gerne drøfte det nærmere.

Der trives efterhånden her i landet noget, jeg vil kalde en uddannelsesreligion, og den trives allerbedst i SF. Det er en fuldstændig ukritisk tro på, at bare noget hedder »uddannelse«, så fører det til mirakler også i den økonomiske verden. Det er efter min mening noget nonsens – hvis man må bruge det ord herinde – denne fuldstændig ukritiske sammenkædning, hvor man siger, at en hvilken som helst forlængelse af en uddannelse, en hvilken som helst fordyrelse, hver gang vi kan sætte nogle på skolebænken, er en økonomisk fordel for samfundet. Vel er det ej. Det er det samme tider, men der kan sandelig også være tilfælde, hvor det har den stik modsatte effekt.

Læg mærke til, at det var den økonomiske sammenkædning, jeg talte om! Og det gjorde jeg, fordi hr. Holger K. Nielsen i sin start nævnte det økonomiske. Sammenhængen mellem undervisningsbudgetter og økonomisk udvik-

ling er særdeles uklar. Nogle steder er der en positiv sammenhæng, en positiv korrelation, andre steder er der ingen sammenhæng, og atter andre steder er der en negativ korrelation.

Hvis f.eks. vore universitetsuddannelser bliver længere, er det til skade socialt og økonomisk og ud fra enhver betragtning. Det er et godt eksempel på, at uddannelse ikke nødvendigvis fører til økonomisk udvikling.

Med hensyn til det, spørgsmålet drejede sig om, vil jeg fortælle Uddannelsesudvalget, hvad resultatet af vore undersøgelser bliver. Svaret er ja.

Holger K. Nielsen (SF):

Vedrørende den mere principielle diskussion spurgte jeg også: Mener ministeren ikke, at disse kurser for arbejdsløse kvinder, som nu bliver skåret væk i Københavns Amt, er vigtige, og mener ministeren ikke, at det er negativt, at de nu skæres væk, også i forhold til den uddannelsespolitik, regeringen har formuleret?

Jeg må sige, at de betragtninger, ministeren kom med, forstår jeg overhovedet ikke, og jeg synes, det var dybt beskæmmende, at en undervisningsminister har et så defensivt forhold til sit område og ikke i langt højere grad er i stand til at formulere noget konstruktivt og noget positivt omkring uddannelser. Jeg synes, det er nogle meget negative betragtninger, og jeg vil spørge, om ministeren ikke godt vil trække disse bemærkninger tilbage.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes også, det er en smule besynderligt, at undervisningsministeren kommer med et langt foredrag om universiteterne, når det, vi snakker om, er enkeltfagskurser, hvor det burde være ministeren bekendt, at langt de fleste elever – det er stik- og hugfast – er mennesker med meget, meget kort skoleuddannelse bag sig, mennesker med mindre end otte års skolegang bag sig. Kunne vi ikke holde os til det spørgsmål?

Jeg vil konkret spørge, om ministeren mener, at det er forsvarligt og i overensstemmelse med lovgivningen på området, at enkeltfagskurser etablerer og starter hold med mere end 32 elever indskrevet og startende og fysisk tilstedeværende på holdet, eller ministeren mener, at det er i modstrid med de gældende bestemmelser på området.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne sondre skarpt mellem den principielle debat, som hr. Holger K. Nielsen lagde op til, og den konkrete debat, som spørgsmålet drejer sig om. Vedrørende det principielle vil jeg meget gerne komme i SF's folketingsgruppe og holde et lille foredrag over temaet: Man kan også lære noget uden at blive undervist – for det er der mange SF'ere der trænger til at få at vide.

Hvad angår det helt konkrete, er det fuldstændig rigtigt, at disse enkeltfagskurser giver undervisning til nogle af dem, der trænger allermost til det. Derfor sagde jeg også i min indledning, at der skal være de tilbud, som loven siger der skal være.

Man skal ikke måle amternes indsats i, hvor mange hold der bliver. Det er ikke noget mål i sig selv, at der bliver så mange hold som muligt. Det afgørende er, at den enkelte har tilbud nok.

Det gør ikke så meget, om der er 20 i stedet for 15 i gennemsnit på holdene, og det gør heller ikke så meget, at man starter med et stort hold, for frafaldet er som bekendt meget stort i denne branche. Det er ikke på grund af holdstørrelsen, at det er stort. Det er simpelt hen, fordi folk beslutter sig om. De starter uden rigtig at vide, om de vil fortsætte, og så ender man meget ofte med et hold på halvdelen af det antal, som startede, og det er helt i orden.

Vi lever i et frit land, og der skal være frihed inden for dette område også. Derfor skal amterne have lov til at planlægge tingene. De skal have lov til at tilrettelægge det sådan, at man så vidt muligt både starter og slutter med rimelige holdstørrelser. Det skal vi ikke forhindre dem i.

Formanden:

De to sidste medspørgere; først hr. Leif Hermann.

Leif Hermann (SF):

Jeg noterede mig undervisningsministerens tilsagn om at komme i folketingsgruppen og holde foredrag om de mere principielle aspekter vedrørende undervisningsforhold. Hr. Holger K. Nielsen bad for et øjeblik siden ministeren om at trække en udtalelse tilbage. Nu vil jeg gerne bede om, at ministeren trækker det tilsagn tilbage.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes, det er beklageligt, at ministeren ikke har nogen forståelse for, at det kan være et problem, at mennesker med meget kort uddannelse bag sig skal starte på et hold med mere end 32 elever. Jeg vil så spørge helt præcist: Mener ministeren på baggrund af sine egne pædagogiske overvejelser, som det bliver interessant at følge fremover, at det er i overensstemmelse med lovgivningen, at der starter hold på enkeltfagskurser med mere end 32 indskrevne elever?

Formanden:

Undervisnings- og forskningsministeren slutter spørgsmålet.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil ikke stå her og afsige domme om, hvorvidt denne konkrete holddannelse, som jeg ikke kender til, er lovlig eller ej. Det afhænger f.eks. af, på hvilket tidspunkt der er 32. Hvis man få uger inde i undervisningsforløbet kun er 27, er det jo ikke sikkert, at der er noget problem. Og hvis man slutter med kun at være 10, er det jo ikke sikkert, at det er så kritisabelt, at man starter med at være 32.

Jeg vil gerne se nærmere på den sag. Jeg vil ikke stå her og afsige en dom over den. Jeg har lovet, at jeg undersøger det, fordi jeg nu er blevet bedt om det, og fortæller Folketingets Uddannelsesudvalg, hvad resultatet bliver. Jeg vil også gerne sige, at vi naturligvis generelt holder øje med, om lovene på Undervisningsministeriets og Forskningsministeriets område bliver overholdt. Det er vores pligt, det kan jeg forsikre.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål, stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 179 og 180

Birthe Hansen: spm. nr. S 191

Agerschou: spm. nr. S 197

[Formanden]

Svend Andersen: spm. nr. S 200, 205 og 206
 Behnke: spm. nr. S 201-203
 Jørgen Tved: spm. nr. S 207
 Pernille Sams: spm. nr. S 209
 Hanne Thanning Jacobsen: spm. nr. S 211
 Ejner Larsen: spm. nr. S 212
 Arne Jensen: spm. nr. S 213
 Poulsgaard: spm. nr. S 215 og 216
 Baadsgaard: spm. nr. S 217
 Jens Thoft: spm. nr. S 219, 233 og 235
 Carsten Andersen: spm. nr. S 221 og 228
 Stillinger: spm. nr. S 222 og 223
 Tommy Dinesen: spm. nr. S 225
 Glistrup: spm. nr. S 226
 Bente Søltøft: spm. nr. S 227

Spm. nr. S 179

Til *sundhedsministeren* (9/11 87) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvordan stemmer det overens, at Sundhedsstyrelsen siger, at risikoen for AIDS-smitte er minimal, når der blot tages enkle forholdsregler i kønslig omgang med AIDS-sygdomsramte, når der på Ålborg Sygehus træffes voldsomme foranstaltninger ved plejen af AIDS-patienter?«

Begrundelse

Sundhedsstyrelsen har hidtil fastholdt en folkeberoligende holdning til AIDS-problemet. En beretning fra en enke til en AIDS-ramt person bragt i Jyllands-Posten den 8. november 1987 viser imidlertid, at der på Ålborg Sygehus træffes voldsomme sikkerhedsforanstaltninger ved plejen af AIDS-patienter. Der skal således have været båret sikkerhedskitler og lange gummihandsker, der bliver rensset i sprit. Patienten skulle spise af engangsemballage og patientens tøj pakkes specielt ind, når det skulle vaskes.

Hvis Sundhedsstyrelsens udtalelser skal stå til troende, hvorfor udfolder et hospital så denne nærmest hysteriske holdning til kontakten med AIDS-patienten?«

Svar (20/11 87):

Sundhedsministeren (Agnete Laustsen):

Sundhedsstyrelsen har i anledning af spørgsmålet oplyst, at kendskab til smitteveje er af afgørende betydning for bekæmpelsen af spred-

ningen af HIV-virus og derfor genstand for intense undersøgelser overalt i verden. Om end der fortsat er mangler i den eksisterende viden om HIV-smitten, har alle oplysninger gennem de senere år konstant peget i samme retning, således at der er almindelig enighed om, at HIV-virus er meget lidt smitsomt, samt at smitteveje er de kendte tre, nemlig seksuel kontakt, blod ind i blodbanen og fra moder til foster.

Den arbejdsbetingede smitte anses af alle eksperter for uhyre lille, men kan ikke totalt afvises, så længe der findes virus i blod og andre sekreter.

Sundhedsstyrelsen oplyser endvidere, at der på verdensplan er beskrevet i alt 9 tilfælde, hvor en arbejdsbetinget smitte ikke kan udelukkes. Det drejer sig om kanylestik eller længerevarende massiv kontakt mellem ikkeintakt hud og inficeret blod. Der er tale om situationer, herunder i de fleste tilfælde uheld, som man ikke kan gardere sig imod. Fra arbejdstagers side er der ønske om yderligere at mindske risikoen, og Sundhedsstyrelsen har, for at undgå enhver unødigt risiko, beskrevet vejledende retningslinier til beskyttelse mod eventuel HIV-smitte. Disse retningslinier er enkle og de samme, som i øvrigt anvendes til beskyttelse mod blodbårne infektioner som f.eks. smitsom leverbetændelse.

Som udtryk for bekymring og angst hos personalet ses i alle lande imidlertid indimellem reaktioner, som klart ligger ud over de af myndighederne foreskrevne retningslinier. Disse reaktioner må ses som udtryk for utilstrækkelig viden samt utryghed og imødegås bedst ved øget information. Dette er baggrunden for, at information af sundhedspersonale og andre personalegrupper er et af de væsentligste elementer i oplysningsindsatsen.

Jeg kan henholde mig til oplysningerne fra Sundhedsstyrelsen.

Spm. nr. S 180

Til *sundhedsministeren* (9/11 87) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvilke direktiver foreligger der over for hospitalspersonale vedrørende omgang med AIDS-patienter?«

Begrundelse

På Ålborg Sygehus træffes der foranstaltning-

[Pia Kjærsgaard]

ger, der på det nærmeste leder tanken hen på, at den sygdomsramte AIDS-patient har en sygdom, der er yderst smitsom – ikke blot ved kønslig omgang med andre.

Svar (20/11 87):

Sundhedsministeren (Agnete Laustsen):

Sundhedsstyrelsen har i en i forbindelse med spørgsmålet indhentet udtalelse anført følgende:

»Sundhedsstyrelsen udsendte i december 1985 »Retningslinier ved optræden af erhvervet immundefekt syndrom«, som var en revision af de første retningslinier fra 1983. Retningslinierne udsendtes bredt til personale i sundhedssektoren og er siden omtalt i en række fagblade.

Retningslinierne beskriver bredt eksisterende viden om smitteveje og mulige beskyttelsesforanstaltninger og giver konkrete anvisninger på de foranstaltninger, som anbefales ved omgang med HIV-positive. Disse foranstaltninger er fuldstændig identiske med dem, man kender i forbindelse med beskyttelse mod overførsel af blodbåren smitte som f.eks. smitsom leverbetændelse.

Styrelsen er bekendt med, at man i en række amtskommuner samt på de fleste sygehuse har omsat retningslinierne i en mere konkret vejledning gældende for det pågældende område. Disse retningslinier bør være – og er i langt det overvejende antal tilfælde – i overensstemmelse med de af Sundhedsstyrelsen udsendte retningslinier.

Det kan yderligere oplyses, at retningslinierne fra 1985 er under revision. Arbejdet er endnu ikke afsluttet, men der forventes ingen væsentlig ændring i det materielle indhold; der vil alene blive tale om enkelte justeringer og konsekvensrettelser. Direktoratet for Arbejdstilsynet er repræsenteret i den gruppe, som forestår revisionen, således at direktoratets synspunkter kan indgå i udarbejdelsen. Gruppen har endvidere løbende kontakt med de mest berørte personaleorganisationer om retningslinierne og deres praktiske anvendelighed.»

Jeg kan henholde mig til det af Sundhedsstyrelsen anførte.

Spm. nr. S 191

Til trafikministeren (10/11 87) af:

Birthe Hansen (SF):

»Finder ministeren ikke, det var på tide at nedsætte prisen på togbilletter for børn mellem 12 og 18 år til det halve af en voksenbillet?«

Begrundelse

Spørgeren finder det mildest talt uansvarligt, sådan som DSB gennem nogle annoncer (Ekstra Bladet den 10. november 1987) opfordrer folk til mandag, tirsdag, onsdag og torsdag at valfarte til DSB-færgen Rødby-Puttgarden for at deltage, som det beskrives, i Danmarks sjøveste endagstur.

Prisen er tur/retur 65 kr. og dækker både tog- og fægebillet plus 2 stk. uspecificeret smørrebrød med 1 almindelig pilsner eller vand pr. person.

DSB slutter sin annonce med, at den enkelte forhåbentlig vender tilbage til København belæst med poser.

Spørgeren under gerne andre en fornøjelse, men ville den ikke være større, hvis noget af det overskud, som DSB åbenbart kan forsvare at bruge på disse endagsture, også strakte sig til at omfatte børn mellem 12 og 18 år?

Til sammenligning skal nævnes, at en almindelig tur/returbillet til et barn over 12 år på samme strækning på samme billigdage koster 158 kr. og 210 kr. fredag, lørdag og søndag. De sidste tre dage er formentlig dem, der oftest benyttes af familier med børn over 12 år, f.eks. til weekendbesøg.

Svar (20/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

En forudsætning for en ændring af aldersgrænsen for køb af børnebilletter hos DSB er, at der skabes enighed med Hovedstadsrådets Trafikselskab (HT) og de amtskommunale trafikelskaber herom.

Der har været ført orienterende drøftelser med Amtsrådsforeningen i Danmark og HT om forhøjelse af aldersgrænsen til 16 år, men indtil videre uden resultat.

En forhøjelse af aldersgrænsen til 16 år vil have en negativ effekt på DSB's indtægtsdannelse i størrelsesordenen ca. 12 mio. kr.

Det i begrundelsen omtalte arrangement på Rødby-Puttgarden-overfarten er et særarrangement, medens en nedsættelse af prisen for togbilletter til børn mellem 12 og 18 år er en ge-

[Trafikministeren]

nerel foranstaltning, der angår såvel tog- som bustrafikken.

Spm. nr. S 197

Til *sundhedsministeren* (11/11 87) af:

Agerschou (SF):

»Finder ministeren det rimeligt, at en HIV-positiv person må af med ekstra 300 kr. efter et tandlægebesøg som særligt tillæg til betaling af et par gummihandsker?«

Begrundelse

Ifølge Det fri Aktuelt den 10. november 1987 har en HIV-positiv modtaget en regning på 408,34 kr. efter et tandlægebesøg. De 108,34 kr. var for selve behandlingen, mens de 300 kr. var et særligt tillæg.

Dette sidste skyldes tilsyneladende et par gummihandsker. Formanden for Dansk Tandlægeforening finder beløbet i overkanten og oplyser i artiklen, at denne foranstaltning plejer at koste et sted mellem 10 og 20 kr. hos en almindelig tandlæge.

Svar (23/11 87):

Sundhedsministeren (Agnete Laustsen):

Spørgsmålet om tandbehandling af HIV-positive personer har været forelagt Sundhedsstyrelsen, der har oplyst, at der ikke er tale om særlige udgifter i forbindelse med behandling af HIV-positive patienter, idet ekstraordinær rengøring af klinik etc. er overflødig.

De forholdsregler, som tandlæger bør tage for at beskytte sig mod risikoen for blodbåren smitte, er uafhængige af den enkelte patients antistofstatus, men derimod afhængig af, hvilken procedure tandlægen skal foretage. Baggrunden herfor er det forhold, at man må formode, at antallet af smittede, som ikke ved, at de er smittede, er 9-10 gange større end antallet af personer med erkendt smitte. Ved kun at tage specielle forholdsregler i de tilfælde, hvor patienten oplyser om antistofstatus, opnås således en falsk tryghed i 90 pct. af tilfældene. Niveauet for den kliniske hygiejne må derfor være indrettet på, at der kan foreligge en ukendt risiko.

Forebyggelse af smitte på tandklinikker beror først og fremmest på vedligeholdelse af en grundlæggende hygiejnisk standard, der generelt udelukker overførsel af blodbåren smitte

fra den ene person til den anden på klinikken. Desuden skal de manuelle rutiner ved behandling såvel som ved efterfølgende håndtering af brugt udstyr være tilrettelagt på en sådan måde, at risikoen for uheld i forbindelse med spidse eller skærende instrumenter gøres så lille som muligt.

Det er i øvrigt Sundhedsstyrelsens opfattelse, at tandplejepersonale altid bør anvende handsker ved procedurer, der indebærer en risiko for blødning.

Skulle på trods af dette særlig honorering blive foreslået, må princippet være, at sådanne udgifter dækkes gennem de generelle overenskomster. Jeg finder det således ikke rimeligt, at eventuelle ekstraudgifter påføres regningen for den enkelte antistofpositive patient.

Spm. nr. S 200

Til *trafikministeren* (11/11 87) af:

Svend Andersen (S):

»Hvad er baggrunden for, at Bornholmstrafikken chartrer en såkaldt ro-ro-færge, og hvilke økonomiske konsekvenser har beslutningen?«

Begrundelse

Ifølge udtalelser af Bornholmstrafikkens direktør til dagspressen har bestyrelsen for Bornholmstrafikken besluttet at chartre en ro-ro-færge til indsættelse på Rønne-København-ruten som en aflastning af de eksisterende færges.

Da mulighederne for at udføre yderligere ture med de eksisterende færges ikke er udtømt, bedes besvarelsen indeholde en beregning af udgifterne ved besejling af det samme antal ekstrature med de eksisterende færges.

Svar (20/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

Styrelsen for Bornholmstrafikken har besluttet at undersøge muligheden for at chartre en ro-ro-færge for 1988 som forsøgsperiode, hvilket er oplyst til dagspressen. Det er altså endnu ikke besluttet at gennemføre et sådant charterarrangement.

Baggrunden for at undersøge mulighederne for på denne måde at skaffe mere kapacitet er dels generende spidsbelastninger i den nuværende trafik, dels at passagerernes henholdsvis

[Trafikministeren]

godskundernes ønsker om afgangstidspunkter ikke vil ændres væsentligt, i hvert fald ikke på kort sigt.

Såvel det bornholmske turisterhverv som øvrige erhverv har forventninger om, at mere kapacitet på Bornholmstrafikken vil medføre større aktivitet på Bornholm. Dog synes det at være en klar forudsætning, at denne merkapacitet indsættes på tidspunkter, der er attraktive for kunderne, og det må i vid udstrækning forstås som værende i forbindelse med nuværende spidsbelastninger.

Bornholmstrafikkens skibe er allerede indsat i trafikken på de mest efterspurgte tider. De kan derfor kun i meget begrænset omfang indsættes i mertrafik i weekender og højtider samt i højsæsoner på en måde, der vil være attraktiv for kunderne på passager- og godssiden samtidig.

Den igangværende undersøgelse skal dels belyse, hvorledes ønskerne om sådan attraktiv merkapacitet kan imødekommes ved indsættelse af en ro-ro-færge, der kan aflaste de nuværende skibe til lastbil-/trailergodstransport, samtidig med at den vil øge godstransportkapaciteten, dels belyse, om ønskerne kun kan imødekommes delvis med hensyn til antal afgange og attraktive afgangstidspunkter ved yderligere sejlads med de nuværende skibe.

Undersøgelsen angående indsættelse af en chartret ro-ro-færge er endnu ikke afsluttet, hvorfor en beregning af, hvad det ville koste at sejle samme antal ekstraturer med de eksisterende skibe, endnu ikke kan foretages.

Spm. nr. S 201

Til trafikministeren (12/11 87) af:

Behnke (FP):

»Hvem har det egentlige ansvar for, at den nye motortrafikvej ved Rønde har fået den udformning, som tilfældet er?«

Begrundelse

Den nye motortrafikvej ved Rønde på Djursland har haft en meget lang fødsel med mange rapporter og betænkninger undervejs.

Derfor vil det være oplysende, om ministeren vil redegøre for, hvem der besluttede – og hvorledes – at give vejen den udformning, som er blevet resultatet. Specielt er det jo meget utraditionelt med det gennemgående nødspor i begge vejsider på en 2-sporet vej.

Er det en politisk eller en teknisk beslutning, hvordan vejen skulle bygges ud fra de økonomiske rammer, som var til rådighed?

Svar (23/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

Beslutningen om standard og udformning af hovedlandevejsforbindelsen Løgten-Tåstrup er truffet på grundlag af rapporten »Fremtidig hovedlandevejsforbindelse fra Løgten til Tåstrup«, oktober 1979.

I rapporten er mulighederne undersøgt for at anvende andre vejtyper end den planlagte motorvej, herunder forslag til motortrafikvej og forslag til omfartsveje omkring Rønde.

På grundlag af rapporten vedtog Folketinget i 1981 anlægslov for en 2-sporet motortrafikvej. I bemærkningerne til lovforslaget forudsættes vejen anlagt med 8 m kørebane og 2 yderrabatter a 3,50 m, i alt 15 m bredde som en facadeløs vej med skæringer ude af niveau. Den nærmere opdeling af tværprofilet er herefter: 2 kørebane a 3,5 m, 2 kantbaner a 0,5 m, 2 asfaltbelagte nødspor a 2,5 m samt 2 yderrabatter a 1 m. At der er nødspor, er helt normalt ved sådanne motortrafikveje med stor trafik.

Vejen er, i overensstemmelse med hvad der er lagt op til i bemærkningerne til lovforslaget, i princippet lagt i den tidligere planlagte motorvejslinjeføring, men med fornødent hensyn til de ændrede krav til oversigt som følge af vejens mindre bredde. Vejen opfylder således overalt de gældende regler for sigtelængder.

Beslutningen om at fremsætte anlægslovforslag for en 2-sporet motortrafikvej blev reelt truffet på et møde i Ugelbølle den 21. marts 1980 med deltagelse af trafikminister Risgaard Knudsen og repræsentanter for Århus Amtsråd og de berørte kommunale råd.

Spm. nr. S 202

Til trafikministeren (12/11 87) af:

Behnke (FP):

»Hvilke konsekvenser får det for Vejdirektoratets fremtidige vejbyggeri, at erfaringerne med den nye Rønde motortrafikvej har vist sig at være langt dårligere end bebudet af Vejdirektoratet?«

[Behnke]

Begrundelse

Repræsentanter for brugere af den nye motortrafikvej uden om Rønde på Djursland har samstemmende udtalt deres utilfredshed med den nye vej.

Når brugerne, hvilket også i stort omfang er skatteyderne, beklager sig så voldsomt over offentlige bygningsanlæg, bør man efter spørgere-ns mening lytte til denne kritik og gøre arbejdet bedre en anden gang.

Man skulle jo gerne kunne lære af sine erfaringer.

Svar (23/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

Når brugerne af den nye motortrafikvej udtaler deres utilfredshed, må det naturligvis give mig anledning til overvejelse.

Jeg vil imidlertid understrege, at Vejdirektoratet ikke har givet udtryk for, at der ikke ville kunne opstå trafikale problemer på den nye vejstrækning.

Foreløbige trafikmålinger tyder på, at den nye vej trafikeres af mellem 7.300 og 8.400 køretøjer pr. døgn. Dette svarer meget nøje til den prognose for årsdøgntrafikken, der findes i den rapport, der ligger til grund for beslutningen om vejanlægget.

Beslutningen om at udføre strækningen Løgten-Tåstrup som 2-sporet motortrafikvej indebærer således, at man ved vejens åbning måtte forvente et trafikalt serviceniveau, som kan karakteriseres ved varierende kørsel med begrænset mulighed for overhaling.

Det har altså ikke vist sig efter vejens åbning, at den er dårligere, end hvad der var ventet efter rapporten.

På grund af den lange tid, i hvilken man har diskuteret dette vejanlæg og dets udførelse som motorvej eller motortrafikvej, har forventningerne i befolkningen og især hos trafikanterne været meget betydelige ved vejens ibrugtagning. Det har næppe stået vejens brugere helt klart, hvorledes man kunne forvente at køre på en 2-sporet motortrafikvej med stor trafik. Dette forhold har sandsynligvis bidraget til den utilfredshed med vejanlægget, der er kommet til udtryk i pressen.

Vejdirektoratet vil naturligvis følge udviklingen såvel på motortrafikvejen Løgten-Tåstrup som på de øvrige danske motortrafikveje, lige-

som man til stadighed orienterer sig om erfaringer med denne vejtype i udlandet.

Spm. nr. S 203

Til trafikministeren (12/11 87) af:

Behnke (FP):

»Hvor mange yderligere trafikuheld skal der ske på den nye Rønde motortrafikvej, før der tages initiativ til en ændring af vejen?«

Begrundelse

Spørgsmålet drejer sig om den nye motortrafikvej uden om Rønde på Djursland.

Spørgeren har forstået på ministerens udtalelser og udtalelser fra vejdirektør Milner, at man ikke agter at foretage ændringer på vejanlægget.

Da der imidlertid allerede er sket uheld med dødelig udgang på den nye vejstrækning, vil spørgeren gerne vide, hvad der yderligere skal ske, før man griber ind og foretager vejforbedringer.

Svar (23/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

Fredag den 6. november 1987 kl. ca. 16.00 skete det første uheld på motortrafikvejen. Ulykken var en frontal kollision mellem en personvogn og en varevogn. Ved ulykken blev 1 person dræbt og 2 kvæstet.

Uheldet skete umiddelbart vest for tilslutningsanlægget ved Randersvej, hvor der er fuld oversigt.

Vejdirektoratet har været i kontakt med Århus Politi for at få oplysninger om uheldsomstændigheder og årsagssammenhænge. Imidlertid kan politiet ikke på nuværende tidspunkt oplyse ret meget om ulykken, idet afhøringen af vidnerne endnu ikke er afsluttet.

Ulykken giver således ikke på nuværende tidspunkt erfaringer, der kan føre til ændringer i konstruktion eller afmærkning. Mulighederne vil naturligvis blive undersøgt, når politiets rapport er udarbejdet, og Vejdirektoratet vil i øvrigt følge udviklingen på motortrafikvejen meget nøje.

Det er imidlertid Vejdirektoratets opfattelse, at det ikke er hensigtsmæssigt at foretage konstruktionsmæssige ændringer af det nye vejanlæg. Derimod vil Vejdirektoratet foretage en

[Trafikministeren]

gennemgang af den etablerede afmærkning og udføre eventuelle forbedringer, der gør det tydeligere for trafikanterne, hvad det er for en vejtype, der køres på.

I et kommende samråd med Folketingets Udvalg om Offentlige Arbejder vil jeg nærmere redegøre for disse spørgsmål.

Spm. nr. S 205

Til trafikministeren (12/11 87) af:

Svend Andersen (S):

»Vil ministeren fjerne den særlige rabatordning, Bornholmstrafikken yder til de største vognmandskunder, og i stedet anvende et tilsvarende provenu til nedsættelse af godstaksterne?«

Begrundelse

Igennem en årrække har Bornholmstrafikken ydet rabat til de største vognmænd. Denne ordning har virket stærkt monopoldannende og udgjorde i 1986 over 5 mio. kr.

For at imødegå oprettelse af en konkurrerende transportrute indførte Bornholmstrafikken en yderligere rabat på ca. 3,5 mio. kr.

Disse samlede rabatter på ca. 8,5 mio. kr. tilflyder alle de største vognmandskunder uden sikkerhed for, at en tilsvarende nedsættelse af taksterne for den enkelte kunde finder sted.

Svar (20/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

I begrundelsen for spørgsmålet anføres, at de rabatter, Bornholmstrafikken yder til lastbil-/trailergodstransporten, skulle virke monopoldannende.

Det kan Bornholmstrafikken ikke finde dokumentation for, og det må fastslås, at den struktur, hvorunder godstransporten til og fra Bornholm udføres af et mindre antal vognmandsvirksomheder, har eksisteret over en lang årrække. Det synes mere at være disse

virksomheders evne til at tilpasse sig de ændrede behov for godstransport og -distribution, der har betinget deres udvikling, end det er Bornholmstrafikkens rabatpolitik.

Af den »yderligere rabat«, der anføres i begrundelsen for spørgsmålet, er det kun cirka halvdelen, der er mængdebaseret. Resten er således tilgængelig for alle vognmandskunder.

Rabatgivning på lastbil-/trailergodstransport er en nødvendig forudsætning for fastholdelse af trafikunderlaget. Bornholmstrafikken må som andre virksomheder på forretningsmæssig vis forsvare sin position på markedet.

Jeg finder derfor ingen anledning til at ændre i Bornholmstrafikkens nuværende rabatpolitik eller takststruktur.

Spm. nr. S 206

Til trafikministeren (12/11 87) af:

Svend Andersen (S):

»Hvad er den egentlige begrundelse for fortsat at kræve takstforhøjelser på Bornholmstrafikkens område?«

Begrundelse

Statsvirksomheden Bornholmstrafikken blev oprettet med det formål at drive trafik med passagerer, post og gods til og fra Bornholm og ikke for med årlige overskud at bidrage til dækning af statens øvrige udgifter.

Regnskabet for 1986 viser et overskud på 21,5 mio. kr. I loven om Bornholmstrafikken er det fastlagt, at staten årligt skal yde en fragttøtte til gavn for det bornholmske erhvervsliv. Dette beløb udgjorde i 1986 7,619 mio. kr. Med det nævnte overskud tilbagebetales denne fragttøtte således tre gange.

Svar (23/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

I årene siden 1982 har resultaterne af den primære drift på Bornholmstrafikken, dvs. før forrentning og afskrivning, været som følger:

	1982	1983	1984	1985	1986
Driftsresultat (1.000 kr.)					
inkl. fragttøtte	+ 9.510	813	10.967	9.925	21.539
Fragttøtte	5.229	6.223	7.056	7.960	7.619

I perioden fra overtagelsen i 1973 til og med driftsåret 1986 har det samlede driftsresultat inkl. fragttøtte været 30.871.000 kr., og fragt-

tøtten har udgjort 57.556.000 kr.

Statens samlede tilskud til Bornholmstrafikken har i samme periode udgjort 463.803.000

[Trafikministeren]

kr.

Driftsåret 1986 var meget gunstigt for Bornholmstrafikken, bl.a. uden større uforudsete udgifter og med et stabilt omkostningsniveau.

Driftsresultatet for 1986 kan derfor ikke betragtes som typisk. Overskuddet er bl.a. blevet brugt til serviceforbedringer, f.eks. liggestolssaloner på de tre skibe til gavn for passagererne.

Virksomhedens takster følger taksterne i DSB, som det blev besluttet i Finansudvalget i 1980.

DSB's takster forhøjes i takt med omkostningsniveauet, og Bornholmstrafikkens forhøjes tilsvarende.

Begrundelsen for at foretage takstforhøjelser er, at der løbende må kompenseres for omkostningsudviklingen. Såfremt dette ikke sker, vil Bornholmstrafikkens nuværende drift ikke kunne opretholdes inden for de bevillingsmæssige rammer.

Spm. nr. S 207

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (12/11 87) af:

Jørgen Tved (FK):

»Vil ministeren sikre, at der afsættes de nødvendige økonomiske midler til danskundervisning for indvandrerkvinder, således at nedskæringerne på området bringes til ophør?«

Svar (24/11 87):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Ved udlægningen af indvandrerundervisningen for voksne fra fritidsundervisningsloven til selvstændig lovgivning (lov om undervisning af voksne indvandrere, der trådte i kraft den 1. august 1986) er det pålagt amtskommunerne at sørge for, at indvandrere – herunder naturligvis indvandrerkvinder – kan få undervisning, der sigter mod at gøre det muligt for dem at fungere i det danske samfund. Amtskommunerne afholder udgifterne ved undervisning af indvandrere og kan ikke af økonomiske grunde undlade at tilbyde undervisningen i det fornødne omfang.

Ved lov om undervisning af voksne indvandrere skulle det således være sikret, at de nødvendige midler stilles til rådighed for indvandrerundervisningen, og ministeriet er ikke bekendt med, at amtskommunerne søger at undrage sig forpligtelsen på området.

Undervisnings- og Forskningsministeriet og Amtsrådsforeningen indsamler for tiden statistisk materiale til belysning af udviklingen.

Dette materiale er ikke færdigbehandlet, men intet tyder på, at der i 1987 skulle være tale om en reduktion af udgifterne til indvandrerundervisningen.

Spm. nr. S 209

Til *miljøministeren* (12/11 87) af:

Pernille Sams (KF):

»Vil ministeren ændre reglerne, så man fremmer genbrug tættest muligt ved affaldsproducenten, herunder især, om ministeren kunne tillade, at folk kommer køkkenaffald fra grøntsager i kompostbunken, og vil ministeren endvidere iværksætte en oplysningskampagne, så folk får øjnene op for, at de kan nedbringe den samlede affaldsmængde ved at benytte en kompostbunke til haveaffald og nedbrydeligt køkkenaffald?«

Svar (23/11 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Vedrørende husaffald er det i miljøreglementet fastsat, at i bebyggelser, hvor der bor mere end 1.000 indbyggere, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der gennemføres en fælles bortkørsel af dette affald. I andre områder kan kommunalbestyrelsen etablere fælles bortkørsel af husaffald.

Når der i et område er etableret fælles bortkørsel, er beboerne forpligtet til at benytte ordningen og kan f.eks. ikke kompostere husaffald. Disse regler er fastsat, for at der ikke skal opstå hygiejniske problemer, f.eks. problemer med rotter og andre skadedyr.

Jeg er imidlertid enig i, at affaldsgenbruget skal fremmes så tæt ved kilden som muligt. Derfor har jeg også bedt Miljøstyrelsen om at undersøge problemerne omkring hjemmekompostering af køkkenaffald nærmere.

Indtil dette er sket og der foreligger et grundlag for at vurdere en ændring af reglerne for bortskaffelse af husholdningsaffald, vil jeg iværksætte en oplysningskampagne om hjemmekompostering af haveaffald. Haveaffald kan beboerne nemlig kompostere allerede efter gældende regler.

For haveaffaldets vedkommende viser en nylig afsluttet undersøgelse af haveaffald fra

[Miljøministeren]

private husstande, at omkring en tredjedel af haveaffaldet bliver komposteret i haven. En mindre del bliver brændt og resten, ca. 200.000 t, ender i containere eller bliver indsamlet ved husstanden af kommunen.

Der er således god grund til at gøre en indsats for at motivere flere til at kompostere haveaffaldet derhjemme, idet der ikke er nogen tvivl om, at hjemmekompostering her både økonomisk og miljømæssigt er den bedste løsning.

Jeg vil således bede Miljøstyrelsen om at iværksætte oplysningsaktiviteter på området, bl.a. med produktion af en OBS-udsendelse og en folder om emnet.

Da man imidlertid ikke kan regne med, at alle haveejere kan motiveres til selv at kompostere deres haveaffald, og da der fra virksomheder, institutioner og parker kommer store mængder komposterbart affald, skal der også arbejdes på centrale komposteringsløsninger.

Genanvendelsesrådet har således ydet støtte til en undersøgelse af forskellige indsamlings- og behandlingsmetoder for haveaffald i Frederiksborg Amt. Rådet har ligeledes støttet etableringen af to centrale komposteringsanlæg til have- og parkaffald i Århus og Odense Kommuner.

Herudover findes yderligere to større haveaffaldskomposteringsanlæg i landet, et kommunalt milekomposteringsanlæg i Gentofte og et madraskomposteringsanlæg ved Sengeløse Losseplads.

De første erfaringer fra disse anlæg viser, at det er vigtigt at tilrettelægge indsamlingsordningen således, at affaldet kommer til anlægget som en ren fraktion. Derved kan man dels håndtere de største mængder, dels får man de bedste slutprodukter.

Spm. nr. S 211

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (13/11 87) af:

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

»Vil ministeren sikre, at aftalen om et udviklingsprogram for folkeskolen og skolen som lokal kulturcenter alt i alt kommer til at omfatte 400 mio. kr. og om nødvendigt udstrækkes tidsmæssigt?«

Begrundelse

Det fremgår af dagbladet Information den

12. november 1987, at 80 af de første 100 mio. kr. til de egentlige udviklingsprogrammer ikke kommer til udbetaling i 1987, og at pengene ifølge ministeren ikke bliver overført til de følgende år.

I betænkning afgivet af Folketingets Uddannelsesudvalg den 20. maj 1987 fastslås det, at der afsættes 100 mio. kr. i 1987 med mulighed for overførsel, og at programmet er 4-årigt og opfølges bevillingsmæssigt i de kommende finanslove.

Spørgeren stiller sig derfor uforstående over for, hvad der skal ske med de 80 mio. kr.

Svar (24/11 87):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Ja.

Spm. nr. S 212

Til *trafikministeren* (13/11 87) af:

Ejner Larsen (SF):

»Hvad kan ministeren oplyse om regeringens plan for kompensationsarbejdspladser til Nyborgområdet i forbindelse med etableringen af Storebæltsforbindelsen, og hvilket tidspunkt bliver udgangspunkt for beregningen af disse arbejdspladser?«

Begrundelse

I forbindelse med etableringen af Storebæltsforbindelsen vil Nyborgområdet miste 700-800 arbejdspladser. Det er derfor vigtigt i god tid at få klarhed over beskæftigelsessituationen i området, når Storebæltsforbindelsen står færdig.

Svar (20/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

I den politiske aftale af 12. juni 1986 mellem regeringen og Socialdemokratiet om Storebælt hedder det i § 9:

»Med henblik på at varetage væsentlige lokale planlægningshensyn inddrages Korsør Kommune, Nyborg Kommune og de berørte amtskommuner i projektets planlægningsfase.

De lokale beskæftigelsesmæssige overgangsproblemer vil især berøre Korsør Kommune. Ved udflytning af statslige arbejdspladser og

[Trafikministeren]

ved disponeringen af de arealer, der bliver ledige ved færgefartens ophør, skal de lokale beskæftigelsesmæssige forhold tilgodeses.

DSB skal optage forhandlinger med de relevante personaleorganisationer med henblik på indgåelse af aftaler, som dels sikrer færgefartens opretholdelse indtil åbningstidspunktet for den faste forbindelse, dels i videst muligt omfang sikrer de ansatte genbeskæftigelsesmuligheder.«

Denne aftale vil selvsagt blive efterlevet.

Jeg kan oplyse, at de berørte kommuner og amtskommuner allerede er indgående involveret i drøftelserne om udformningen af Storebæltsforbindelsen i samarbejde med en række statslige myndigheder.

Videre kan det oplyses, at DSB med de berørte personaleorganisationer har igangsat et projektarbejde, der tager sigte på at finde løsninger på de problemer, der vil knytte sig dels til opretholdelsen af færgefarterne for tog og biler indtil den forventede åbning af de to etaper af den faste forbindelse, dels til færgefarternes ophør.

Det er naturligvis fortsat regeringens opfattelse, at der må gøres en ekstraordinær indsats for at afbøde de beskæftigelsesmæssige problemer, der navnlig i Korsør kan blive en følge af færgefarternes ophør. Dette kan dels ske ved – som nævnt i den politiske aftale – at udflytte statslige arbejdspladser, dels ved at skabe et samarbejde mellem kommunale og statslige myndigheder, der kan sikre, at de transportmæssige fordele, der efter åbningen af den faste forbindelse vil knytte sig til erhvervslokalisering netop i Korsør og Nyborg, udnyttes mest muligt.

Der føres for tiden drøftelser med Arbejdsministeriet om, hvorledes arbejdet med bl.a. disse problemstillinger kan tilrettelægges.

Endelig skal jeg minde om, at den faste forbindelse med den forventede trafikbetjening væsentligt vil øge det område, inden for hvilket det kan søges arbejde for bosatte i henholdsvis Korsør og Nyborg. Store dele af Vestsjælland og Fyn vil få karakter af ét samlet arbejdsmarked, hvilket i sig selv vil styrke beskæftigelsesmulighederne.

Spm. nr. S 213

Til fiskeriministeren (13/11 87) af:

Arne Jensen (S):

»Agter ministeren at ændre bestemmelserne om maskestørrelser for hummerfiskeri?«

Begrundelse

I Dansk Fiskeritidende nr. 46 af 12. november 1987 rejses der af Østerby Fiskeriforening ved formanden Bent Rulle kraftige protester mod ministerens planer om ændringer for hummerfiskeriet.

Det må give ministeren anledning til alvorlige overvejelser, at vi nu igen skal opleve anslag mod de mindre fartøjer i dansk fiskeri.

Svar (24/11 87):

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Eventuelle ændringer af bestemmelserne om maskestørrelser for hummerfiskeriet i Skagerrak og Kattegat er genstand for forhandlinger mellem EF, Norge og Sverige.

Der er her i landet i løbet af 1987 gennemført en række praktiske forsøg vedrørende konsekvenserne af en forøgelse af maskemålet fra 60 mm til 70 mm, og der vil bl.a. på basis heraf blive taget endelig stilling.

I øvrigt kan det oplyses, at såvel Norge som Sverige med udgangspunkt i biologisk rådgivning går ind for en forhøjelse af maskestørrelsen fra 60 til 70 mm.

Spm. nr. S 215

Til statsministeren (13/11 87) af:

Poulsgaard (FP):

»Hvilken kommentar kan statsministeren give på det brev, som socialinspektøren i Struer, Egon Christensen, har sendt til de folkevalgte, hvor han påstår, at »uden tanke for det overordnede, generelle, langsigtede og målrettede stykke arbejde for en bredere del af befolkningen bruger politikerne i stat, amt og kommuner i stedet al deres tid på at markere sig i enkeltsager, som de kan score billige mediepoints på?«

Begrundelse

Spørgeren mener så afgjort, at Egon Christensen, citeret efter Jyllands-Posten den 6. november, har ret. Vi bruger timevis af møder på at diskutere, om det er stat, amt eller kommune,

[Poulsgaard]

der skal betale for de forskellige aktiviteter, men selvfølgelig er der kun ét sted at tage penge, nemlig i borgernes lommer.

Vi har Svend Aukens ord for, at Danmark er på vej ned i 3. division, så der kunne være al mulig grund til at græmme over politikerne, som denne embedsmand gør.

Jeg tror også, at der er en stor del af befolkningen, der har den samme indstilling som embedsmanden.

Derfor synes spørgeren, at det ville være rimeligt at få statsministerens vurdering af denne problemstilling, som jo er en af de store i dagens Danmark. Politikere lader sig jo styre af, hvad der står i Ekstra Bladet, og hvad TV-Avisen beretter. Lige så snart de to medier har en historie, falder politikerne over deres egne ben for at få rettet op på de skævheder, som disse to medier påstår der er i samfundet.

Svar (20/11 87):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg er ikke uenig i den vurdering, at temmelig mange politikere bruger for mange kræfter på blot at markere sig i enkeltsager og forsømmer det overordnede, generelle og mere langsigtede arbejde.

Spm. nr. S 216

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (13/11 87) af:

Poulsgaard (FP):

»Kan ministeren oplyse, om det er rigtigt, at der er oprettet 500 nye stillinger inden for skolefritidsordningen, og i bekræftende fald oplyse, om der er problemer med at beskæftige skolepædagoger i de timer, børnene er i skole?«

Begrundelse

På den nylig overståede kongres i Danmarks Lærereforening blev den i spørgsmålet omtalte påstand fremsat.

For de hårdt plagede skatteydere ville det være rart at vide, om man virkelig ansætter folk, der ingen beskæftigelse er til.

Svar (24/11 87):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Der er skønsmæssigt sket en vækst på ca. 20 pct. i antallet af skolefritidsordninger fra 1985-86 til 1986-87. Derfor er der naturligvis også sket en vækst i antallet af beskæftigede. Til gengæld er der antagelig færre beskæftigede på fritidshjem. Der er ofte både god økonomi og god pædagogik i at lade skolefritidsordninger afløse fritidshjem.

Ministeriet har bevidst undladt at fastsætte regler for, hvor mange ansatte der skal være, og hvorledes arbejdstiden skal tilrettelægges. Jeg går naturligvis ud fra, at kommunerne i egen interesse (og af hensyn til børnene og deres forældre, som betaler for pasningen) ikke ansætter nogen til at tage sig af børnene i perioder, hvor der ingen børn er.

Jeg kan tilføje, at der heller ikke er fastsat regler for, hvilken uddannelsesmæssig baggrund de ansatte skal have.

Spm. nr. S 217

Til *justitsministeren* (13/11 87) af:

Baadsgaard (S):

»Kan ministeren bekræfte oplysninger i Amtsavisen Randers den 9. november 1987 om, at Direktoratet for Kriminalforsorgen i flere tilfælde har anvendt en forsendelsesform, der koster 579 kr. pr. brev, for blot at anmode om en lægeerklæring og afskedige nogle HK-medarbejdere, og i bekræftende fald hvad er da ministerens kommentar til den anvendte fremgangsmåde?«

Begrundelse

Det forekommer helt ubegrundet at anvende den beskrevne meget dyre forsendelsesform, hvilket jeg i bekræftende fald håber ministeren vil tage afstand fra.

Svar (25/11 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at man i enkelte tilfælde i november har anvendt en særlig hurtig fremsendelsesform gennem postvæsenet. Det drejede sig om nogle særlige tilfælde, hvor man fandt det væsentligt, at meddelelsen snarest muligt kom frem til adressaten. Forsendelsen foregik med den såkaldte jetpost, der sikrer, at et brev når frem til modtageren samme dag, det afsendes.

[Justitsministeren]

Forsendelsen er i øvrigt foretaget efter postvæsenets sædvanlige takster for en sådan forsendelse og udgør ifølge regning fra postvæsenet 579 kr.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at en sådan relativt bekostelig forsendelsesform kun er anvendt i de omtalte tilfælde.

Justitsministeriet kan henholde sig hertil og kan tilføje, at der er enighed om, at en sådan dyr forsendelsesform bør søges undgået.

Spm. nr. S 219

Til skatteministeren (16/11 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes han har fordelt de ledige pladser i landets skatteråd og amtsligningsråd mellem partierne, herunder give en oversigt over den lokale politiske partifordeling?«

Begrundelse

SF har af ministeren fået oplyst, at partiet er tildelt i alt 9 pladser i landets amtsligningsråd og skatteråd. Det finder vi klart utilfredsstillende. Med det formål at kunne kontrollere, om ministeren faktisk har overholdt den indstilling, et flertal i Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg gav udtryk for sidste forår, nemlig at ministeren skal sikre en ligelig fordeling af pladserne under hensyntagen til, at fordelingen også skal afspejle det lokale politiske styrkeforhold, anmoder jeg således om oplysning om grundlaget for ministerens foreløbige tildelinger af ledige pladser til de enkelte partier.

Svar (26/11 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Der er i alt mulighed for 24 nyudnævnelser i landets skatteråd og amtsligningsråd pr. 1. januar 1988 efter de foretagne sammenlægninger af skattekrede og reduktion af antallet af medlemmer i de enkelte råd.

Fordelingen af disse 24 nyudnævnelser på partier og råd fremgår af vedlagte oversigt. Forøgelsen med 4 nyudnævnelser i forhold til mit svar af 6. oktober 1987 på spørgsmål nr. S 13, ligeledes stillet af Jens Thoft, skyldes dels, at yderligere nogle rådsmedlemmer efterfølgende har meddelt, at de ikke ønsker genudnævnelse, dels at jeg har valgt at udnævne 7

medlemmer i de skatteråd, hvor det ikke er praktisk muligt at reducere medlemstallet til 5.

Den partimæssige fordeling er foretaget på grundlag af partiernes folketingsrepræsentation og en mere skønsmæssig vurdering af de lokalpolitiske forhold. Der er ikke foretaget nogen matematisk opgørelse heraf.

Jeg vedlægger endvidere et bilag, der viser partiernes procentvise andel af det totale antal skatterådsmedlemmer og amtsligningsrådsmedlemmer henholdsvis før og efter nybeskikkelserne.

Bilag 1

Nyudnævnelser til skatteråd og amtsligningsråd

Socialistisk Folkeparti, 9 nyudnævnelser:

Vestsjællands amtsligningsråd, Holbæk skatteråd, Slagelse skatteråd, Lolland-Falster skatteråd, Odense skatteråd, Sydfyn skatteråd, Herning skatteråd, Århus skatteråd og Viborg skatteråd.

Konservative, 3 nyudnævnelser:

Bornholms skatteråd, Gentofte skatteråd og Holbæk skatteråd.

Socialdemokratiet, 3 nyudnævnelser:

Frederiksberg skatteråd, Lolland-Falster skatteråd og Århus skatteråd.

Venstre, 3 nyudnævnelser:

Slagelse skatteråd, Fyns amtsligningsråd og Vejle amtsligningsråd.

Centrum-Demokraterne, 2 nyudnævnelser:

Sydfyn skatteråd og Århus amtsligningsråd.

Kristeligt Folkeparti, 2 nyudnævnelser:

Vestsjællands amtsligningsråd og Sønderjyllands amtsligningsråd.

Radikale Venstre, 1 nyudnævnelse:

Bornholms skatteråd.

Fremskridtspartiet, 1 nyudnævnelse:

Sydfyn skatteråd.

Bilag 2

Nedenstående oversigt viser partiernes pro-

[Skatteministeren]

centvisse andel af det totale antal skatterådsmedlemmer og amtsligningsrådsmedlemmer henholdsvis før nybeskikkelserne (dvs. som det ser ud i dag) og efter nybeskikkelserne (og de foretagne sammenlægninger og reduktionen af antallet af medlemmer i nogle råd).

	Før nybeskik- kelserne (pct.)	Efter nybeskik- kelserne (pct.)
Socialdemokratiet	33	33
Radikale Venstre	11	9
Konservative	19	19
Socialistisk Folkeparti	6	10
Centrum-Demokraterne	3	4
Venstre	18	13
Fremskridtspartiet	8	8
Kristeligt Folkeparti	1	2
	99	98

Årsagen til, at summen af ovennævnte tal ikke er 100 pct., er, at Kommunisterne og Venstresocialisterne har henholdsvis 1 og 2 medlemmer.

Spm. nr. S 221

Til *justitsministeren* (17/11 87) af:

Carsten Andersen (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvad der er til hinder for, at Direktoratet for Kriminalforsorgen kan drøfte enkeltsager eller sager om behandlingen af den enkelte med talsmandsgruppen i fængslerne, og hvilket regelsæt der forpligter direktoratet til at tage møder med talsmandsgruppen på dennes begæring?«

Begrundelse

Foranlediget af en konkret sag, hvor direktoratet har afvist at tale med talsmandsgruppen, bedes ministeren klargøre, om fanger i danske fængsels talsmandsgrupper er uden egentlig betydning og kun er paradefigurer for omverdenen, når vi skal fremvise human behandling i fængslerne, eller om talsmandsgrupperne har egentlig forhandlingsret vedrørende behandling og de øvrige forhold under afsoningen.

Svar (26/11 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I henhold til reglerne i Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 15. marts 1978 om organisatoriske former for drøftelser med indsatte har de indsatte adgang til at udtale sig om og øve indflydelse på forholdene i institutionen for så vidt angår generelle spørgsmål, der angår deres tilværelse i institutionen. Denne adgang omfatter ikke spørgsmål vedrørende enkelte indsatte eller enkelte medlemmer af personalet.

Derimod er der naturligvis intet til hinder for, at den indsatte i overensstemmelse med reglerne i forvaltningslovens § 8 kan lade sig repræsentere eller bistå af en talsmand.

Direktoratets repræsentanter vil således normalt ikke deltage i en drøftelse af enkelte indsatte individuelle afsoningsforhold med talsmandsgrupperne i kriminalforsorgens anstalter. Baggrunden herfor er navnlig den almindelige tavshedspligt, der påhviler den, der virker inden for den offentlige forvaltning, jf. straffelovens § 152 og § 152, litra c-f, samt forvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 6. Sidstnævnte bestemmelse henviser bl.a. til hensynet til enkeltpersoners personlige forhold.

Direktoratet har videre oplyst, at repræsentanter for direktoratet i forbindelse med den sag, som antages at have givet anledning til spørgsmålet, havde et møde med den indsatte, hvis forhold talsmandsgruppen i sin begæring om en drøftelse henviste til. Den pågældende indsatte var under drøftelsen bistået af en repræsentant fra den pågældende indsatte afdeling.

Det tilføjes, at spørgsmålet om de indsatte medindflydelse vil blive behandlet i den under Straffelovrådet nedsatte arbejdsgruppe, der overvejer spørgsmålet om udfærdigelse af en lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Spm. nr. S 222

Til *arbejdsministeren* (17/11 87) af:

Stillinger (SF):

»Hvad kan ministeren oplyse om fremtiden for tilsynet med arbejdsløshedskasserne?«

Begrundelse

I arbejdsdirektorats- og arbejdsformidlingskredse er der en del usikkerhed om tilsynets

[Stillinger]

fremtid. Derfor bedes ministeren forklare, hvordan tilsynets fremtid bliver i en fremtidig arbejdsformidlingsstruktur.

Svar (23/11 87):

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

I foråret 1986 nedsatte jeg en arbejdsgruppe, der skulle overveje, hvordan tilsynet med arbejdsløsheds-kasserne kan frigøres fra arbejdsformidlingen med henblik på at opnå en klarere ansvarsfordeling mellem tilsyn, arbejdsløsheds-kasser og arbejdsformidling. Arbejdsgruppen afsluttede i august 1986 sit arbejde med afgivelse af en redegørelse, der siden har været til høring i blandt andet de relevante samarbejdsudvalg.

På baggrund heraf har Arbejdsministeriet udarbejdet et notat om omlægning af tilsynet med de statsanerkendte arbejdsløsheds-kasser.

Dette notat er den 24. september 1987 sendt til høring i Arbejdsdirektoratet og Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen, som bl.a. har forelagt sagen for Landsarbejdsnævnet.

Først når jeg modtager udtalelserne fra de to direktorater, vil jeg træffe beslutning om tilsynets fremtid.

Jeg kan således ikke på nuværende tidspunkt redegøre nærmere for tilsynets fremtidige struktur.

Spm. nr. S 223

Til trafikministeren (17/11 87) af:

Stillinger (SF):

»Hvad kan ministeren oplyse om de fremtidige planer for Odense-Korinth-Fåborg-godsbanen?«

Begrundelse

I dagspressen har der været rejst tvivl om Fåborg-Odense-godsbanens bevarelse. Derfor bedes ministeren bekræfte, at DSB ikke påtænker at nedlægge ovennævnte bane.

Svar (24/11 87):

Trafikministeren (Nør Christensen):

Jeg kan bekræfte, at DSB for tiden overvejer at søge en del af den ca. 30 km lange godsbane fra Ringe til Fåborg nedlagt.

Det drejer sig om de sidste 12 km af godsbanen fra Korinth til Fåborg, hvor en fortsat opretholdelse af driften vil kræve betydelige investeringer til en fornyelse af det stærkt nedslidte sporanlæg.

I forbindelse hermed peger DSB på, at godsbanen gennem de senere år har været udsat for en stadig faldende anvendelse, som nu er af yderst beskedent omfang. Da der ikke er udsigt til, at trafikken på godsbanen kan øges, forventer jeg i nærmeste fremtid at modtage DSB's indstilling om nedlæggelse af godsbanen fra Korinth til Fåborg.

Herudover kan jeg oplyse, at DSB ikke har planer om ændringer i trafikken mellem Odense og Ringe.

Spm. nr. S 225

Til sundhedsministeren (17/11 87) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Vil ministeren henstille, at skriftlige oplysninger til Sikringsstyrelsen og lignende myndigheder om f.eks. arbejdsskadede i erstatningssager formuleres på dansk, så den berørte patient har mulighed for at vide, hvad lægen skriver om hans/hendes egen krop?«

Begrundelse

Enkeltpersoner, men også medlemmer af arbejdsskade-foreningerne har flere gange været ude for, at arbejdsskadede i journalen til de forskellige sociale myndigheder er blevet betegnet som kværlanter, alkoholiserede og lignende – ganske vist på latin – men det er i erstatningssager både for den pågældende og for familien af afgørende betydning, at sagerne afgøres hurtigt. Derfor bør der være mulighed for, at skadelidte eller familien kan forhindre eventuelle fejloplysninger, som kan få negativ indflydelse på skadelidtes fremtid.

Svar (24/11 87):

Sundhedsministeren (Agnete Laustsen):

Skriftlige oplysninger om patienter kan foreligge dels som en sygejournal, dels som en erklæring fra en læge, for eksempel til brug for en arbejdsskadesag.

En journal er et internt arbejdsdokument for én eller flere læger vedrørende den enkelte patient og må nødvendigvis – bl.a. til sikring af en

[Sundhedsministeren]

entydig beskrivelse – benytte sig af fagudtryk, forkortelser m.v. Der bør derfor ikke stilles krav om, at disse i alle henseender føres på dansk.

Netop på grund af, at sygehusjournaler kan være vanskeligt tilgængelige for patienter, skal patienterne, når de ønsker det, tilbydes vejledning af lægen om journalens indhold. Denne vejledningspligt følger dels af forvaltningsloven, dels af den vejledning om aktindsigt i sygehusjournaler, som Indenrigsministeriet har udsendt i 1986.

Lægeerklæringer, der udfærdiges for eksempel til brug for afgørelsen af en arbejdsskadesag, skal indeholde oplysning om forhold, som har betydning for afgørelsen af den pågældende sag, og så vidt muligt udformes således, at også lægfolk kan forstå dem. Dette udelukker ikke, at det kan være nødvendigt at anvende diagnoser m.v. på latin. Har en patient i forbindelse med gennemførelse af aktindsigt problemer med at forstå en erklæring, bør der også i denne situation tilbydes den pågældende hjælp.

Jeg har ikke kendskab til, at det i almindelighed skulle give problemer at forstå de lægeerklæringer, der udfærdiges for eksempel i arbejdsskadesager.

Offentligt ansatte – og ikke mindst de sagkyndige, som det offentlige benytter sig af – må til stadighed være opmærksom på at udtale sig på en måde, som borgerne kan forstå. Sundhedsstyrelsen har således igennem længere tid i breve til borgere benyttet såvel den danske som den latinske betegnelse for sygdomme.

Jeg har orienteret Sundhedsstyrelsen og Socialministeriet om dette svar, således at man her også fremover kan være opmærksom på, om lægelige udtalelser skulle give anledning til problemer.

Spm. nr. S 226

Til skatteministeren (17/11 87) af:

Glistrup (FP):

»Vil ministeren lade sig spille på næsen af Danmarks Lærerforening og dens ulovligt strejkende medlemmer?«

Begrundelse

I 1985 tilsidesatte en fjerdedel af Danmarks lærere deres grundlæggende forpligtelser og

svigtede af rent egoistøkonomisk pengebegær deres kald, som jo er at dygtiggøre dansk ungdom.

Herfor bliver de pålagt en bøde på 350 kr. pr. strejkedag. Ikke blot vi, der har fået urimelige bøder, ved, at bøder skal man selv betale og ikke vælte over på andre skatteydere.

I konspiration med samfundsdestruktøren Danmarks Lærerforening lavede de 17.000 løvbrydere imidlertid den omgåelse af skattelovgivningen, at de fik foreningen til at betale, og da foreningen finansieres af fradragsberettigede kontingenter, blev det altså præcis den samme fidus, som den nylige LO-kongres benyttede sig af til at få skatteyderne til at konkurrenceforvride tv- og avismarkedet til et apartheid over for ikkesocialdemokrater.

Spørgsmålet er nu, om regeringen er så socialdemokratisk, at den ved passivitet gør sig medskyldig i disse misbrug.

Svar (26/11 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Eftersom skatteretten ikke regulerer Danmarks Lærerforenings medlemmers strejker, lader jeg mig som skatteminister naturligvis ikke spille på næsen af Danmarks Lærerforening. De handlinger, som medlemmerne udfører, hører under det fagretlige system og ikke det skatteretlige.

Det fremgår af spørgsmålets begrundelse, at 17.000 lærere skulle have omgået skattelovgivningen ved, at Danmarks Lærerforening betalte den bod, der var pålagt lærerne.

Jeg kan oplyse, at der heri ikke ligger en omgåelse af skattelovgivningen.

Som led i skattereforforliget vedtog Folketinget at opretholde den eksisterende fradragsret for fagforeningskontingenter.

Ifølge ligningslovens § 13 kan kontingenter til arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil den skattepligtige hører, fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Tilskud fra en fagforening til dækning af medlemmets personlige bod er en skattepligtig ydelse, der af medlemmet skal medregnes til den personlige indkomst. Der er således ikke tale om, at andre skatteydere kommer til at betale boden.

Spm. nr. S 227

Til statsministeren (17/11 87) af:

Bente Søltøft (SF):

»Kan statsministeren oplyse kønssammensætningen i råd, nævn, udvalg og kommissioner, som hører under de enkelte ministeriers sagsområder, samt de ministerudpegede medlemmers køn?«

Begrundelse

Af Statsministeriets skrivelse nr. 188 af 6. november 1981 fremgår det, at der skal tilstræbes en mere ligelig kønsmæssig sammensætning i udvalg m.v.

Det bedes derfor angivet, hvordan kønssammensætningen er i de enkelte udvalg m.v.

Svar (24/11 87):**Statsministeren (Poul Schlüter):**

De pågældende regler for sammensætningen af råd, nævn og udvalg er indeholdt i lov nr. 157 af 24. april 1985 om ligestiling mellem mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner og lign. Loven trådte i kraft den 1. juli 1985, og der er i Statsministeriet siden dette tidspunkt ført statistik over kvindeandelen i nynedsatte udvalg i forbindelse med indberetningspligten i lovens § 3, jf. vedlagte 2 oversigter for tiden 1. juli 1985–31. december 1986 (kvindeandel 30,3 pct.) og for tiden 1. januar 1987–20. november 1987 (kvindeandel 36,9 pct.).

Desuden indsamler Statsministeriet hvert år oversigter fra ministerierne over ikkepermanente udvalg, der er i funktion den 1. januar det pågældende år.

Disse oversigter, der sendes til Folketinget i 25 eksemplarer, indeholder overvejende udvalg fra før ovennævnte lov. Statsministeriet har ikke udarbejdet statistik over sammensætningen i disse udvalg.

Bilag

Oversigt over udvalgene 1. juli 1985–31. december 1986

Koordinationsudvalget, jf. § 10 i lov om visse havanlæg.
(Energiministeriet)

Mænd: 24

Kvinder: 2

Fiskerierstatningsudvalget.
(Energiministeriet)

Mænd: 5

Kvinder: 1

Beskikkelse af medlemmer til bestyrelsen ved Danmarks Forvaltningshøjskole.
(Finansministeriet, administrationsdepartementet)

Mænd: 12

Kvinder: 4

Undervisningsrådet ved Danmarks Forvaltningshøjskole.
(Finansministeriet)

Mænd: 21

Kvinder: 7

Inddelingsnævn.
(Indenrigsministeriet)

Mænd: 4

Kvinder: 3

Udvalget vedrørende restaurationslovgivningen.
(Industriministeriet)

Mænd: 7

Kvinder: 4

Åbningstidsudvalget.
(Industriministeriet)

Mænd: 16

Kvinder: 15

Arbejdsgrupper med henblik på at vurdere lægers og patienters retsstilling i forbindelse med behandling af patienter, som ikke ønsker udsigtsløs livsforlængende behandling.
(Justitsministeriet)

Mænd: 7

Kvinder: 4

Arbejdsgruppe vedrørende intensive produktionsformer inden for landbruget.
(Justitsministeriet)

Mænd: 10

Kvinder: 4

Udvalget vedrørende eventuel nedlæggelse af landvæsensretterne.
(Justitsministeriet)

Mænd: 11

Kvinder: 3

Udvalg med det formål at gennemgå det strafferetlige og erstatningsretlige ansvarssystem m.v. på medieområdet.
(Justitsministeriet)

Mænd: 12

Kvinder: 3

Ændringer af konkurslovgivningen.
(Justitsministeriet)

Mænd: 11

Kvinder: 3

[Statsministeren]

Udvalget vedrørende sognebåndsløsningsproblematikken. (Kirkeministeriet)	Mænd: 8	Kvinder: 2
Mænd: 6	Kvinder: 3	Udvalget vedrørende en eventuel ændring af den nuværende satsberegning i lov om realrenteafgift. (Ministeriet for Skatter og Afgifter)
Udvalget vedrørende ændring af lov om adgang til præsteembeder i folkekirken. (Kirkeministeriet)	Mænd: 4	Kvinder: 3
Mænd: 16	Kvinder: 9	Alkohol- og Narkotikarådet. (Socialministeriet)
Udvalg vedrørende etisk råd om husdyr. (Landbrugsministeriet)	Mænd: 3	Kvinder: 4
Mænd: 9	Kvinder: 5	Udvalget om de mindre selvstændige og den sociale lovgivning. (Socialministeriet)
Det Danske Codex Alimentarius Udvalg. (Landbrugsministeriet)	Mænd: 10	Kvinder: 5
Mænd: 8	Kvinder: 4	Kontaktudvalget til det frivillige sociale arbejde. (Socialministeriet)
Statens Museumsnævn. (Kulturministeriet)	Mænd: 14	Kvinder: 7
Mænd: 10	Kvinder: 4	Udvalget om forsikringsselskabernes administration af arbejdsskadeforsikringen. (Socialministeriet)
Biblioteksrådet. (Kulturministeriet)	Mænd: 2	Kvinder: 9
Mænd: 13	Kvinder: 6	Læseplansudvalg/udarbejde nye læseplaner og undervisningsvejledninger for såvel sundheds- som seksualoplysning i folkeskolen. (Undervisningsministeriet)
Biblioteksafgiftsnævnet/Rådighedssumsudvalget. (Kulturministeriet)	Mænd: 5	Kvinder: 4
Mænd: 7	Kvinder: 3	Revision af de gældende uddannelser. (Undervisningsministeriet)
Udvalget til revision af den gældende biblioteksafgiftsordning. (Kulturministeriet)	Mænd: 19	Kvinder: 4
Mænd: 6	Kvinder: 4	Efteruddannelsesrådet. (Undervisningsministeriet)
Kontakt- og koordineringsudvalget mellem Kulturministeriet, arkitektkolerne og arkitekterhvervet. (Kulturministeriet)	Mænd: 25	Kvinder: 9
Mænd: 5	Kvinder: 2	Udvalget vedrørende ingeniør- og teknikeruddannelsernes fremtid. (Undervisningsministeriet)
Stednavneudvalget. (Kulturministeriet)	Mænd: 13	Kvinder: 6
Mænd: 6	Kvinder: 3	Total mænd: 347
Udvalget vedrørende autorisationsordningen på vand- og afløbsområdet. (Ministeriet for Offentlige Arbejder)	Total kvinder: 151	Antal i alt: 498
Mænd: 18	Kvinder: 2	30,32 pct. kvinder
Udvalget om forslag til ophævelse af dobbeltbeskatning af aktieudbytter. (Ministeriet for Skatter og Afgifter)		

[Statsministeren]

<i>Oversigt over udvalgene 1. januar 1987–20. november 1987</i>	Mænd: 5	Kvinder: 3
Udvalg til belysning af udviklingen på boligmarkedet i de kommende år (Ølgaardudvalget). (Boligministeriet)	Mænd: 2	Kvinder: 1
Udvalg med henblik på forberedelse af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken samt spørgsmål om fortsat bevaring af de gejstlige retter. (Kirkeministeriet)	Mænd: 8	Kvinder: 5
Udvalg til behandling af spørgsmål om pensionsretighedens bevarelse ved separation og skilsmisse. (Finansministeriet)	Mænd: 0	Kvinder: 5
Rådgivende Forskningsbiblioteksråd. (Kulturministeriet)	Mænd: 7	Kvinder: 6
Den særlige Styringsgruppe vedrørende Christiania. (Forsvarsministeriet)	Mænd: 2	Kvinder: 2
Udvalg om hovedstadsområdets trafik. (Trafikministeriet)	Mænd: 11	Kvinder: 6
Udvalg til faglig opfølgning af lokale initiativer til samordning og omstilling i sundhedsvæsenet. (Indenrigsministeriet)	Mænd: 10	Kvinder: 7
Telerådet. (Kulturministeriet)	Mænd: 22	Kvinder: 5
Justitsministeriets udvalg om øget kvinderepræsentation i visse bestyrelser, fonde og lignende. (Justitsministeriet)	Mænd: 5	Kvinder: 12
Udvalget vedrørende revision af lov om elektroinstallatører. (Trafikministeriet)	Mænd: 7	Kvinder: 1
Justitsministeriets arbejdsgruppe vedrørende transport af farligt gods. (Justitsministeriet)	Mænd: 9	Kvinder: 9
Udvalget om børns dagligdag. (Socialministeriet)	Mænd: 9	Kvinder: 9
Arbejdsgruppe om samarbejde mellem kommuner og amtskommuner, herunder praktiserende læger og sygehuse, om indlæggelse og udskrivning af patienter, der har behov for kommunale foranstaltninger. (Socialministeriet)	Mænd: 12	Kvinder: 6
Justitsministeriets arbejdsgruppe vedrørende revision af informationer om indsatsen ved uheld ved transport af farligt gods. (Justitsministeriet)	Mænd: 7	Kvinder: 3
Det tværministerielle børneudvalg. (Socialministeriet)	Mænd: 8	Kvinder: 5
Arbejdsgruppe vedrørende annoncering m.v. af tvangsauktioner over fast ejendom. (Justitsministeriet)	Mænd: 4	Kvinder: 1
Udvalg til at gennemgå arbejdsskadeforsikringsloven. (Socialministeriet)	Mænd: 5	Kvinder: 2
Udvalg i forbindelse med anordning om forsøgs-mæssig etablering af en frivillig indledende konfir-mationsforberedelse (dåbsoplæring). (Kirkeministeriet)	Mænd: 4	Kvinder: 3
Ligestillingsrådet. (Statsministeriet)	Mænd: 2	Kvinder: 6
Arbejdsgruppe med den opgave at undersøge, hvordan det i praksis er gået med kvindelige præster i menighederne og i hierarkiet. (Kirkeministeriet)	Mænd: 26	Kvinder: 5
Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg. (Udenrigsministeriet)	Mænd: 26	Kvinder: 5

[Statsministeren]

Læreruddannelsesudvalget.
(Undervisningsministeriet)

Mænd: 10 Kvinder: 7

Udvalget vedrørende internationalisering af uddannelserne.
(Undervisningsministeriet)

Mænd: 16 Kvinder: 7

Udvalg, der skal foretage en helhedsvurdering af de handelsmæssige/økonomiske uddannelser.
(Undervisningsministeriet)

Mænd: 15 Kvinder: 9

Statens Musikråd.
(Kulturministeriet)

Mænd: 5 Kvinder: 4

Udvalg, der skal udarbejde et forslag til en ny dyreværnslov.
(Justitsministeriet)

Mænd: 6 Kvinder: 5

Udvalg, der har til opgave at fordele et rådighedsbeløb for fonogrammer.
(Kulturministeriet)

Mænd: 4 Kvinder: 3

Udvalg vedrørende kunstnernes sociale vilkår.
(Kulturministeriet)

Mænd: 10 Kvinder: 5

Total mænd: 231

Total kvinder: 135

I alt: 366

36,9 pct. kvinder

Spm. nr. S 228

Til *socialministeren* (18/11 87) af:

Carsten Andersen (SF):

»Hvad agter ministeren at foretage i anledning af, at Københavns Kommune ved formanden for kommunens socialudvalg offentligt har oplyst, at Københavns Kommune ikke magter at anbringe de børn, som de har truffet beslutning om at anbringe uden for eget hjem, jf. bistandslovens § 123 (beslutning uden samtykke)?«

Begrundelse

Bl.a. i dagspressen den 2. november 1987 oplyses det, at selv om Københavns Kommune ikke var i tvivl om, at en dreng straks burde anbringes på en institution med mulighed for skole og behandling, går drengen stadig hjemme, nu på fjerde måned.

Det virker grotesk, at når kommunen har truffet beslutning om at anbringe drengen uden for eget hjem på grund af utilfredsstillende forhold, så lader kommunen ham blive i miljøet – og påtager sig dermed ansvaret for de dårlige forhold, som man har ønsket at fjerne drengen fra.

Hvis Københavns Kommunes socialforvaltning ikke magter sine opgaver, bør ministeren overveje, hvilke muligheder hun har for at skride ind, eventuelt ved at overtage forsorgen for København.

Svar (26/11 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Socialministeriet har fra Københavns Kommune modtaget en orientering om den konkrete sag, som der henvises til i spørgsmålets begrundelse.

Københavns Kommune har herunder oplyst, at den beslutning, som børne- og ungdomsnævnet har truffet, har følgende ordlyd:

»Nævnets medlemmer udtaler, at de i princippet kan tiltræde, at barnet bør anbringes uden for hjemmet på egnet behandlingssted.

Nævnet ønsker dog, før der træffes endelig afgørelse om spørgsmålet, at sagen forelægges igen, når egnet behandlingssted er fundet, dog senest 3 måneder fra dags dato.«

Københavns Kommune har endvidere oplyst følgende:

Uafhængig af denne konkrete sag har Borgerrepræsentationens socialudvalg i et møde onsdag den 18. november på grundlag af en orientering fra magistraten drøftet udviklingen i døgninstitutionssektoren samt de anbringelsesmuligheder, der i øvrigt rådes over i København, og det arbejde, der særlig gøres for at modvirke behovet for såvel frivillige anbringelser som anbringelser efter beslutning i børne- og ungdomsnævnet.

Det er ikke magistratens opfattelse, at der aktuelt eller fremover skulle opstå sådanne vanskeligheder, at der ikke kan ske umiddelbar an-

[Socialministeren]

bringelse af børn, hvor der måtte bestå et behov for en umiddelbar fjernelse fra hjemmet.

Socialministeriet kan henholde sig hertil.

Spm. nr. S 233

Til *socialministeren* (19/11 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren – i lighed med, hvad der er sket på skatteområdet – yde rentegodtgørelse, hvor en klager har fået ret ved klage gennem det sociale ankesystem?«

Begrundelse

Det sociale klagesystem virker ofte langsomt og tungt. Det er i denne sammenhæng ikke fremført som en bebrejdelse, men som en konstatering. I disse sager er der somme tider tale om ganske store beløb, som den klagende skal have udbetalt – ofte efter selv at have optaget lån for at kunne løse sine problemer. I disse tilfælde var det rimeligt, om ministeren overvejede at lade en vundet klagesag få til virkning, at klageren modtager en rentegodtgørelse fra tidspunktet for det afslag, der er blevet omstødt i klagesystemet.

Som ministeren måske ved, har skatteministeren den 16. oktober 1987 besluttet, at der for fremtiden altid skal ske en forrentning af skatte- og afgiftsbeløb, som skal tilbagebetales til borgerne. Hidtil havde det offentlige kun foretaget en forrentning, hvor det udtrykkeligt var fremgået af lovgivningen, eller hvis staten havde begået en fejl. Skatteministeren har dog fastsat en »bagatelgrænse« på 200 kr., således at renter ikke ydes, såfremt beløbet bliver mindre end disse 200 kr.

Vil ministeren indføre en tilsvarende ordning for så vidt angår klagesager, der går det offentlige imod?

Svar (26/11 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Det er et almindeligt princip inden for sociallovgivningen, at der ikke findes regler om rente.

Begrundelsen herfor er bl.a., at renteberegning ville være administrativt besværlig.

Det er min opfattelse, at borgerne skal have den ydelse, som de har krav på efter den sociale lovgivning. Ankeorganerne skal medvirke til

sikring af borgernes rettigheder bl.a. i de tilfælde, hvor der kan være fortolkningstvivil.

Jeg overvejer ikke at fremsætte lovforslag, hvorefter der skal ydes rentegodtgørelse, når en borger har fået medhold i sin klage i ankeorganet.

I tilknytning hertil skal jeg minde om, at der heller ikke opkræves renter, hvis en borger ikke betaler rettidigt for en ydelse efter bistandsloven.

Endvidere er det almindeligt, at ankeorganerne tilkendegiver, at der ikke skal ske tilbagebetaling af hjælp, som de sociale udvalg har udbetalt, men som ankeorganerne principielt ikke finder modtageren berettiget til.

Socialt og administrativt finder jeg det hensigtsmæssigt, at sociallovgivningen ikke indeholder hjemmel til opkrævning/udbetaling af renter.

Afsluttende skal jeg bemærke, at baggrunden for det cirkulære af 14. oktober 1987, som skatteministeren har udsendt, er domstolsafgørelser på skatteområdet.

Tilsvarende afgørelser foreligger ikke på det sociale område.

Spm. nr. S 235

Til *justitsministeren* (19/11 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Mener ministeren, at det er en hensigtsmæssig prioritering af politiets – efter regeringens opfattelse – alt for knappe ressourcer, at politiet anvender tid til at medvirke i reklamefremstød for spiritusholdige drikke?«

Begrundelse

Radioavisen kunne den 19. november 1987 oplyse, at det takket være politiets hjælp var lykkedes en racerfører at få bragt en beholdning rødvin fra Kastrup Lufthavn til en beværtning i det indre af København på kun 6 minutter. Eksperimentet har næppe kunnet lade sig gøre, uden at hastighedsgrænser er overtrådt og uden et større opbud af politi til bl.a. at sikre grønt lys hele vejen.

For nogle dage siden fremgik det af annoncer i dagspressen, at politiet havde bistået med et reklamefremstød for en dyrere, udenlandsk bil.

Denne anvendelse af politiets ressourcer finder jeg tovtlig. For det første kan det umuligt

[Jens Thoft]

være politiets opgave som institution således at deltage i reklamefremstød for alkoholiske drikke, så meget desto mere som en afgørende del af den vold, der findes i samfundet, og de trafikulykker, som sker, netop skyldes, at de implicerede personer har været påvirket af alkohol. Men det er måske den måde, hvorpå politiet sikrer sin eksistensberettigelse. For det andet forekommer det uhensigtsmæssigt, at politiets knappe ressourcer anvendes i reklameøjemed, og for det tredje er det da fjollet, at en dansk statslig institution via sådanne reklamefremstød medvirker til at forøge forbruget af udenlandske produkter. Jeg skal derfor indtrængende anmode ministeren om at sikre, at politiets indsats fremover anvendes på mere påtrængende opgaver.

Svar (20/11 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er min opfattelse, at de involverede polititjenestemænd i forbindelse med den episode, der omtales i begrundelsen for spørgsmålet, har udøvet et fejlskøn, der må give anledning til påtale.

Politidirektøren i København har over for mig oplyst, at dette allerede er sket.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 103:

Forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat. (Overførsel af uudnyttet bundfradrag).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 25/11 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erling Christensen (S):

Kan en gift skatteyder ikke udnytte sit bundfradrag efter personskattelovens § 8, stk. 2, kan den uudnyttede del overføres til ægtefællen. For sømænd gælder det kun for den del af hans indkomst, der er tjent i land.

I Socialdemokratiet har vi fået mange henvendelser om dette problem. Vi har henvendt os til ministeren, og henvendelsen har givet resultat. Vi er glade for, at ministeren har hørt på os, således at denne uretfærdighed over for sømænd fjernes.

Det glæder mig også, at lovforslaget har virkning fra og med indeværende år.

I parentes sagt vil jeg glæde mig over, at dette lovforslag er et af de ganske få, der ikke medfører ekstraudgifter eller færre indtægter for kommunerne.

Ud fra det, jeg har sagt, vil man forstå, at vi ikke vil lægge hindringer i vejen for en hurtig og positiv udvalgsbehandling af dette lovforslag.

Til slut vil jeg godt spørge ministeren, om han har overvejelser i gang om at ændre skatte-loven i øvrigt for sømænd, således at beskattningen harmoniseres, uanset om man har tjent penge i land eller på søen.

Aagaard (KF):

Da vor ordfører, hr. Kirkegaard, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige følgende:

Med dette lovforslag gennemføres ligestilling mellem gifte søfolk og gifte personer på land med hensyn til muligheden for at udnytte et uudnyttet bundfradrag hos ægtefællen. Reglen om ægtefællens mulighed for at udnytte et uudnyttet personfradrag hos den person, man er gift med, var et centralt punkt i skattereformen. Der var simpelt hen tale om en retfærdighedshandling over for familier med kun én indkomst.

Det Konservative Folkeparti kan naturligvis med glæde tilslutte sig, at en tilsvarende regel indføres i sømandsskatteloven.

Bente Søltøft (SF):

Da loven om sømandsskat blev ændret i efteråret 1986, tilkendegav den daværende skatteminister, Isi Foighel, at han agtede at fremsætte lovforslag om sømandsskattelovens afskaffelse i slutningen af 1986.

Begrundelsen for at udskyde fremsættelsen var, at skattereformen krævede så mange ressourcer, at andre ændringer måtte vente. Ministeren gjorde samtidig opmærksom på, at en ændring skulle være gældende fra 1. januar 1988. Siden er der intet sket før nu, hvor den nye skatteminister fremsætter forslag om overførelse af uudnyttet bundfradrag fra én ægtefælle til en anden.

Spørgsmålet er så, hvor længe vi skal blive ved med at foretage ændringer i lov om sømandsskat, vel at mærke småændringer, der